

Diagnoza sytuacji społeczno- gospodarczej
Aneks 1 do
Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Miasta Chełmna
na lata 2016-2023

Chełmno, styczeń 2017

Zawartość

A. Sfera społeczna.....	3
1. Liczba ludności i migracje	3
2. Ekonomiczne grupy wiekowe	7
3. Przyrost naturalny.....	8
4. Wskaźnik obciążenia demograficznego.....	9
5. Bezrobocie	11
6. Środowiskowa pomoc społeczna	15
7. Niepełnosprawność	18
D. Kapitał społeczny.....	24
B. Sfera gospodarcza.....	32
1. Przedsiębiorczość.....	32
C. Sfera przestrzenno-funkcjonalna i techniczna	37
1. Zasoby mieszkaniowe	37
2. Budownictwo.....	39
3. Zaopatrzenie w ciepło i ciepłą wodę użytkową (c.w.u.).....	42
4. Zaopatrzenie w gaz ziemny	44
5. Zaopatrzenie w energię elektryczną	45
6. Odnawialne źródła energii	46
7. Sieć wodno-kanalizacyjna.....	46
8. Jakość powietrza atmosferycznego i emisja CO2	46
Podsumowanie diagnozy	48
Spis tabel.....	48
Spis rysunków.....	50

A. Sfera społeczna

1. Liczba ludności i migracje

Miasto Chełmno wg danych Głównego Urzędu Statystycznego liczyło na dzień 31.12.2015 r. 20 215 mieszkańców. W perspektywie lat 2010-2015 liczba mieszkańców sukcesywnie się zmniejszała. Zjawisko to wpisuje się w ogólnopolski trend związany ze spadkiem liczby ludności, jak również migracjami wewnętrznymi i zewnętrznymi, zwłaszcza wśród młodych ludzi, którzy wyjeżdżają do większych miast w poszukiwaniu pracy lub w celach kontynuowania edukacji.

Tabela 1 Liczba mieszkańców Miasta Chełmna w latach 2010-2015

	2010	2011	2012	2013	2014	2015
	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]
Chełmno (1)	20975	20868	20813	20622	20434	20215

Źródło: GUS, Bank Danych Lokalnych

W latach 2010-2015 Miasto odnotowało ujemne saldo migracji w ruchu wewnętrznym, z wyraźnym zatrzymaniem tego zjawiska w roku 2014. W roku 2015 zjawisko ponownie się pogłębia. W tym samym okresie saldo migracji w ruchu zagranicznym osiąga maksymalne wartości w roku 2013 i 2014.

Tabela 2 Zameldowania w ruchu wewnętrznym na terenie Miasta Chełmna w latach 2010-2015

Nazwa	zameldowania w ruchu wewnętrznym					
	Ogółem					
	2010	2011	2012	2013	2014	2015
	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]
KUJAWSKO-POMORSKIE	22929	23172	21687	22851	21829	20403
Chełmno (1)	171	151	158	165	164	154

Źródło: GUS, Bank Danych Lokalnych

Tabela 3 Wymeldowania w ruchu wewnętrznym na terenie Miasta Chełmna w latach 2010-2015

Nazwa	wymeldowania w ruchu wewnętrznym					
	Ogółem					
	2010	2011	2012	2013	2014	2015
	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]
KUJAWSKO-POMORSKIE	24372	24493	23215	24470	23567	22152
Chełmno (1)	263	237	276	280	196	240
Chełmno (1)	4	8	9	4	6	0

Źródło: GUS, Bank Danych Lokalnych

Tabela 4 Zameldowania z zagranicy na terenie Miasta Chełmna w latach 2010-2015

Nazwa	zameldowania z zagranicy					
	Ogółem					
	2010	2011	2012	2013	2014	2015
	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]
KUJAWSKO-POMORSKIE	526	582	478	453	427	0
Chełmno (1)	4	8	9	4	6	0

Źródło: GUS, Bank Danych Lokalnych

51823	19487	50181	17673	47652	15628	44559	13438
-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------

Źródło: GUS, Bank Danych Lokalnych

Prognozy demograficzne Głównego Urzędu Statystycznego wskazują na wyraźny spadek liczby mieszkańców Powiatu i Miasta Chełmna. Wg nich liczba mieszkańców miasta przez najbliższe 34 lata zmniejszy się o ok. 35%, by w horyzontalnym roku 2050 osiągnąć wartość 13 438 osób.

2. Ekonomiczne grupy wiekowe

Analiza struktury wiekowej ludności zamieszkującej Miasto Chełmno wskazuje w ostatnich pięciu latach na zmniejszającą się liczbę osób w wieku przedprodukcyjnym i produkcyjnym oraz rosnącą liczbę osób w wieku poprodukcyjnym. Przez ludność w wieku produkcyjnym rozumie się ludność w wieku zdolności do pracy. Dla mężczyzn przyjęto wiek 15-64 lata, dla kobiet - 15-59 lat.

Przez ludność w wieku nieprodukcyjnym rozumie się ludność w wieku przedprodukcyjnym, tj. do 14 lat oraz w wieku poprodukcyjnym, tj. mężczyźni - 65 lat i więcej, kobiety - 60 lat i więcej.

Tabela 9 Liczba osób w wieku przedprodukcyjnym na terenie Miasta Chełmna w latach 2010-2015

Nazwa	w wieku przedprodukcyjnym (do 14 r.ż.)					
	ogółem					
	2010	2011	2012	2013	2014	2015
	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]
KUJAWSKO-POMORSKIE	406742	399592	393346	387933	383177	378825
Powiat chełmiński	11085	10898	10710	10517	10354	10141
Chełmno (1)	3962,6	3863,5	3765	3661	3573	3464

Źródło: GUS, Bank Danych Lokalnych

Liczba osób w wieku przedprodukcyjnym w roku 2015 zmniejszyła się o 12,58% w stosunku do roku 2010. W tym samym czasie na terenie Województwa spadek ten wynosił 6,86%, a na terenie Powiatu 8,52%.

Tabela 10 Liczba osób w wieku produkcyjnym na terenie Miasta Chełmna w latach 2010-2015

Nazwa	w wieku produkcyjnym: 15-59 lat kobiety, 15-64 lata mężczyźni					
	ogółem					
	2010	2011	2012	2013	2014	2015
	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]
KUJAWSKO-POMORSKIE	1436404	1427419	1416395	1402809	1388783	1373715
Powiat chełmiński	36250	36133	35892	35586	35293	34965
Chełmno (1)	14463	14268	14063	13809	13512	13260

Źródło: GUS, Bank Danych Lokalnych

W roku 2015 na terenie Miasta odnotowano o 1203 osoby w wieku produkcyjnym mniej niż w roku 2010, co stanowiło spadek o 8,32%. W tym samym czasie na terenie Województwa Kujawsko- Pomorskiego odnotowano spadek o 4,36%, a na terenie Powiatu Chełmińskiego o 3,54%.

Tabela 11 Liczba osób w wieku poprodukcyjnym na terenie Miasta Chełmna w latach 2010-2015

Nazwa	w wieku poprodukcyjnym: kobiety 60+, mężczyźni 65+					
	2010	2011	2012	2013	2014	2015
	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]
KUJAWSKO-POMORSKIE	335027	347319	359080	371462	384860	398294
Powiat chełmiński	7568	7797	8099	8356	8675	8957
Chełmno (1)	3350	3487	3663	3788	3955	4099

Źródło: GUS, Bank Danych Lokalnych

W analizowanym okresie systematycznie zwiększała się na terenie miasta liczba osób w wieku poprodukcyjnym. Od roku 2010 przybyło 749 osób (wzrost o 22,36%) i stanowiły one 20,28% ogólnej liczby mieszkańców Chełmna. W tym samym czasie w Województwie odnotowano wzrost tej grupy o 18,88%, natomiast w Powiecie o 18,35%.

Trendy obserwowane na terenie Miasta Chełmna są zbieżne z ogólnopolskimi trendami demograficznymi i obserwowane również na poziomie Województwa Kujawsko-Pomorskiego i Powiatu Chełmińskiego. Jednakże jak wynika z powyższych danych, analizowane zjawiska są nasilone bardziej na terenie Miasta Chełmna w porównaniu z danymi wojewódzkimi i powiatowymi.

3. Przyrost naturalny

Przyrost naturalny (różnica pomiędzy liczbą urodzeń i zgonów) jest ważnym wskaźnikiem demograficznym, decydującym o potencjale obszaru. W roku 2015 na terenie Miasta odnotowano najbardziej gwałtowny spadek przyrostu naturalnego w ostatnich 5 latach. Jest to niekorzystny prognostyk ze względu na to, że potencjał ludzki jest jednym z najważniejszych wyznaczników oceny zrównoważonego rozwoju obszaru.

Tabela 12 Liczba urodzeń na terenie Miasta Chełmna w latach 2010-2015

Nazwa	Urodzenia żywe					
	2010	2011	2012	2013	2014	2015
KUJAWSKO-POMORSKIE	22596	20971	20764	19853	20031	19190
Powiat chełmiński	623	576	579	509	557	443
Chełmno (1)	190	191	209	160	185	144

Źródło: GUS, Bank Danych Lokalnych

W analizowanym okresie najwięcej dzieci w Mieście Chełmnie urodziło się w roku 2012. Liczba urodzeń w roku 2015 była niższa o 24,21% w stosunku do roku 2010. W tym samym czasie na terenie Województwa Kujawsko-Pomorskiego spadek wynosił 15,07%, na terenie Powiatu Chełmińskiego 28,90%.

Tabela 13 Liczba zgonów na terenie Miasta Chełmna w latach 2010-2015

Nazwa	Zgony ogółem					
	2010	2011	2012	2013	2014	2015
KUJAWSKO-POMORSKIE	20453	19663	20436	20485	20028	20523
Powiat chełmiński	503	456	480	504	501	491
Chełmno (1)	199	198	201	219	215	211

Źródło: GUS, Bank Danych Lokalnych

Dane dotyczące przyrostu naturalnego w okresie analizy (2010-2015) przybrały wartości o kilkaset procent niższe niż w roku bazowym. Na terenie Województwa do roku 2012 utrzymywał się dodatni przyrost naturalny. Na terenie Powiatu był on dodatni do 2014 r. po czym gwałtownie obniżył się. W Chełmnie w roku 2013 odnotowano gwałtowny spadek tego wskaźnika.

Tabela 14 Przyrost naturalny na terenie Miasta Chełmna w latach 2010-2015

Nazwa	Przyrost naturalny					
	2010	2011	2012	2013	2014	2015
KUJAWSKO-POMORSKIE	2143	1308	328	-632	3	-1333
Powiat chełmiński	120	120	99	5	56	-48
Chełmno (1)	-9	-7	8	-59	-30	-67

Źródło: GUS, Bank Danych Lokalnych

4. Wskaźnik obciążenia demograficznego

Ze społeczno-ekonomicznego, a także demograficznego punktu widzenia istotnym czynnikiem analizy jest relacja liczby ludności w wieku nieprodukcyjnym do liczby osób w wieku produkcyjnym. Miernik ten informuje o tzw. **wskaźniku obciążenia demograficznego**. Na każde 100 osób w Mieście Chełmnie w wieku produkcyjnym w 2015 roku przypadało 59,9 osób w wieku nieprodukcyjnym. Na 100 osób w wieku przedprodukcyjnym przypadało 118,3 osób w wieku poprodukcyjnym. Na 100 osób w wieku produkcyjnym przypadało 32,4 osób w wieku poprodukcyjnym.

Tabela 15 Ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym na terenie Miasta Chełmna w latach 2010-2015

Nazwa	ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym					
	2010	2011	2012	2013	2014	2015
	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]
KUJAWSKO-POMORSKIE	54,7	55,3	56	57	58,1	59,4
Powiat chełmiński	54,5	54,7	55,4	55,9	56,8	57,4
Chełmno (1)	52,8	53,8	55,5	56,5	58,3	59,8

Źródło: GUS, Bank Danych Lokalnych

Tabela 16 Ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku przedprodukcyjnym na terenie Miasta Chelмна w latach 2010-2015

Nazwa	ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku przedprodukcyjnym					
	2010	2011	2012	2013	2014	2015
	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]
KUJAWSKO-POMORSKIE	82,4	86,9	91,3	95,8	100,4	105,1
Powiat chełmiński	68,5	71,8	75,6	79,5	83,8	88,3
Chełmnо (1)	85,9	91,4	97,3	103,5	110,7	118,3

Źródło: GUS, Bank Danych Lokalnych

Tabela 17 Ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym na terenie Miasta Chelмна w latach 2010-2015

Nazwa	ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym					
	2010	2011	2012	2013	2014	2015
	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]
KUJAWSKO-POMORSKIE	24,7	25,7	26,7	27,9	29,1	30,4
Powiat chełmiński	22,2	22,9	23,9	24,8	25,9	26,9
Chełmnо (1)	24,4	25,7	27,4	28,8	30,6	32,4

Źródło: GUS, Bank Danych Lokalnych

Interesującą jest analiza populacji osób w wieku poprodukcyjnym w podziale na płci. Pokazuje ona przede wszystkim, że kobiet w wieku poprodukcyjnym jest dwukrotnie więcej niż mężczyzn. Udział kobiet w wieku 60+ w ogólnej liczbie mieszkańców wzrósł w badanym okresie o 5,23%, mężczyzn o 9,46%.

Tabela 18 Liczba osób w wieku poprodukcyjnym w podziale na płci w latach 2010-2015 na terenie Miasta Chelмна

Nazwa	Mężczyźni					
	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Liczba osób ogółem	10 009	9 955	9 945	9 850	9 750	9 635
Liczba osób w wieku poprodukcyjnym	947	981	1055	1092	1168	1228
Udział osób w wieku produkcyjnym w ogólnej liczbie osób	9,46	9,85	10,61	11,09	11,98	12,75

Źródło: GUS, Bank Danych Lokalnych

Tabela 19 Liczba osób w wieku poprodukcyjnym w podziale na płci w latach 2010-2015 na terenie Miasta Chełmna

Nazwa	Kobiety					
	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Liczba osób ogółem	10 966	10 913	10 868	10 772	10 684	10 580
Liczba osób w wieku poprodukcyjnym	2403	2506	2608	2696	2787	2871
Udział osób w wieku produkcyjnym w ogólnej liczbie osób	21,91	22,96	24,00	25,03	26,09	27,14

Źródło: GUS, Bank Danych Lokalnych

Udział ludności w wieku poprodukcyjnym w latach 2010-2015 w ogólnej liczbie ludności na terenie Miasta Chełmna sukcesywnie się zwiększał. W roku 2015 wynosił on 20,27% w stosunku do tego samego wskaźnika dla Województwa wynoszącego 19,09%. Oznacza to, że co piąty mieszkaniec Chełmna to osoba w wieku poprodukcyjnym- nieaktywna zawodowo.

Tabela 20 Udział ludności w wieku poprodukcyjnym na terenie województwa kujawsko-pomorskiego i Miasta Chełmna wg stanu na dzień 31.12.2015 r.

Obszar	Liczba ludności ogółem	Liczba ludności w wieku poprodukcyjnym	Udział ludności w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności
Województwo Kujawsko-Pomorskie	2 086 210	398 294	19,09
Chełmno	20 215	4 099	20,27

Źródło: GUS, Bank Danych Lokalnych

5. Bezrobocie

W latach 2010-2015 na terenie Miasta Chełmna znacząco zmniejszyła się stopa bezrobocia rejestrowanego. Poniżej zaprezentowano dane dla Powiatu, gdyż dla poziomu gmin nie są one dostępne. Stopę bezrobocia rejestrowanego oblicza się jako stosunek liczby bezrobotnych zarejestrowanych do liczby ludności aktywnej zawodowo. Wskaźnik podaje się z uwzględnieniem osób pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie.

Tabela 21 Stopa bezrobocia na terenie Powiatu Chełmińskiego w latach 2010-2015

	2010	2011	2012	2013	2014	2015
	[%]	[%]	[%]	[%]	[%]	[%]
POLSKA	12,4	12,5	13,4	13,4	11,4	9,8
KUJAWSKO-POMORSKIE	17	17	18,1	18,2	15,5	13,3
Powiat chełmiński	22	22,9	24,6	24,7	20,9	18,1

Źródło: GUS, Bank Danych Lokalnych

Spadek bezrobocia jest zjawiskiem pozytywnym, jednak należy zauważyć, że jego poziom nadal jest dwukrotnie wyższy od średniej krajowej oraz o 4,8% przekracza dane dla regionu. Podobnie jak na terenie całego Województwa Kujawsko-Pomorskiego, w związku z trendami demograficznymi, od roku 2010 odnotowuje się systematyczny spadek udziału osób pozostających bez pracy liczbie ludności w wieku produkcyjnym. W regionie wartość ta spadła o 20,25%, w mieście o 17,9% w stosunku do początku analizowanego okresu (2010). Zjawisko to jest trendem pozytywnym na regionalnym i lokalnym rynku pracy.

Tabela 22 Udział zarejestrowanych osób bezrobotnych w ludności w wieku produkcyjnym na terenie województwa kujawsko-pomorskiego i Miasta Chełmna wg stanu w latach 2010-2015

Liczba ludności w wieku produkcyjnym						
Obszar	2010 [osoba]	2011 [osoba]	2012 [osoba]	2013 [osoba]	2014 [osoba]	2015 [osoba]
KUJAWSKO-POMORSKIE	1356942	1351459	1343978	1333169	1321955	1309091
Chełmno (1)	13725	13565	13385	13173	12906	12652
Bezrobotni zarejestrowani ogółem						
KUJAWSKO-POMORSKIE	139401	139622	148839	150145	127111	107255
Chełmno (1)	1526	1496	1635	1674	1340	1155
Udział bezrobotnych w ludności w wieku produkcyjnym						
KUJAWSKO-POMORSKIE	10,27	10,33	11,07	11,26	9,62	8,19
Chełmno (1)	11,12	11,03	12,22	12,71	10,38	9,13

Źródło: GUS, Bank Danych Lokalnych

W 2015 r. przeciętne wynagrodzenie brutto dla Powiatu wynosiło 3299,94 zł i stanowiło 79,5% średniego wynagrodzenia w kraju. Pozytywnym trendem jest stały wzrost średniego uposażenia w analizowanym okresie. W 2015 r. przeciętna pensja w Powiecie Chełmińskim wzrosła o 22,9% w stosunku do roku 2010.

Wśród całkowitej liczby osób bezrobotnych zarejestrowanych na terenie Powiatu, w grudniu 2015 r. 37,8% stanowili mieszkańcy Miasta. We wrześniu 2015 r. na terenie miasta pozostawało bez pracy 1126 osób, wśród nich 482 (42,8%) mężczyzn i 644 kobiety (57,2%). W grupie tej 143 osób miało uprawnienia do wypłaty zasiłku, w tym 89 kobiet.

Tabela 23 Bezrobotni z terenu Miasta zarejestrowani w PUP w Chełmnie wg wykształcenia (stan na 31.12.2014)

Wykształcenie	Stan na 31.12.2014	W tym kobiety
Wyższe	78	52
Policealne i średnie zawodowe	218	321
Średnie ogólnokształcące	136	91
Zasadnicze zawodowe	406	211
Gimnazjalne i poniżej	502	238

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Chełmnie

Wg danych statystycznych Powiatowego Urzędu Pracy najwięcej osób bez zatrudnienia posiadało wykształcenie gimnazjalne i poniżej. Najliczniejszą grupą wiekową osób bezrobotnych były osoby w przedziale wiekowym 25-34 lata.

Tabela 24 Bezrobotni z terenu Miasta zarejestrowani w PUP w Chełmnie wg wieku i płci (stan na 31.12.2014)

Wiek	Stan na 31.12.2014	W tym kobiety
18-24	198	109
25-34	481	224
35-44	286	157
45-54	263	137
55-59	178	99
60-64	46	5

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Chełmnie

W szczególnej sytuacji na rynku pracy znajdują się kobiety, które stanowią ok. 50% wszystkich zarejestrowanych osób pozostających bez pracy. W roku 2015 udział kobiet w ogólnej liczbie osób bezrobotnych wzrósł do 55,6%. W tym tylko 25% kobiet posiadało prawo do zasiłku, zaś 3% z nich nigdy nie pracowało zawodowo (dane PUP za 2015 r.). Sytuację obrazują poniższe dane statystyczne.

Tabela 25 Struktura osób bezrobotnych na terenie Miasta Chełmna w roku 2013 (stan na 31.12.2013)

Lp	Liczba bezrobotnych	W tym kobiet	% ogółu	W tym do 34 lat	% ogółu	W tym gimnazjalne i poniżej	% ogółu	Niepełnosprawni	% ogółu
Powiat	4595	2440	53,1	2234	48,6	1779	38,7	151	3,3
Miasto Chełmno	1674	880	52,6	725	43,3	623	37,2	59	3,5

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Chełmnie

Tabela 26 Struktura osób bezrobotnych na terenie Miasta Chełmna w roku 2014 (stan na 31.12.2014)

Lp	Liczba bezrobotnych	W tym kobiet	% ogółu	W tym do 34 lat	% ogółu	W tym gimnazjalne i poniżej	% ogółu	Niepełnosprawni	% ogółu
Powiat	3717	2018	54,3	1752	47,1	1481	39,8	136	3,7
Miasto Chełmno	1340	730	54,5	567	42,3	502	37,5	63	4,7

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Chełmnie

Tabela 27 Struktura osób bezrobotnych na terenie Miasta Chełmna w roku 2014 (stan na 31.12.2015)

Lp	Liczba bezrobotnych	W tym kobiet	% ogółu	W tym do 34 lat	% ogółu	W tym gimnazjalne i poniżej	% ogółu	Niepełnosprawni	% ogółu
Powiat	3110	1789	57,5	1409	45,3	1274	41,00	123	4,0
Miasto Chełmno	1155	642	55,6	473	41,0	464	40,2	53	4,6

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Chełmnie

W 2015 roku w strukturze zarejestrowanych bezrobotnych na terenie Miasta 41% ogółu zarejestrowanych osób bez pracy stanowiły osoby do 34 r.ż. W ostatnich kilku latach wskaźnik ten zmniejsza się. Natomiast 40,2% w grupie osób pozostających bez pracy stanowili bezrobotni z najniższym wykształceniem. Liczba takich osób sukcesywnie rośnie. W ostatnich kilku latach zwiększa się również odsetek osób niepełnosprawnych w ogólnej liczbie osób pozostających bez zatrudnienia.

Wg danych Powiatowego Urzędu Pracy w Chełmnie w roku 2014 5,8% liczby osób bezrobotnych stanowiły osoby z wykształceniem wyższym, 16,2% policealnym i średnim zawodowym, 10,1% z wykształceniem średnim ogólnokształcącym, 30,2% z wykształceniem zawodowym oraz ponad 37,4% z wykształceniem gimnazjalnym i poniżej.

Jak wynika z powyższych danych ok. 68% osób bezrobotnych stanowiły osoby z wykształceniem zawodowym oraz gimnazjalnym i podstawowym.

Tabela 28 Przeciętne wynagrodzenie brutto w relacji do średniej krajowej w latach 2010-2015

Jednostka terytorialna	Ogółem					
	2010	2011	2012	2013	2014	2015
	zł	zł	zł	zł	Zł	zł
Powiat chełmiński	2685,20	2772,46	2901,58	3095,76	3250,60	3299,94
Relacja do średniej krajowej (%)	78,2	76,5	77,5	79,8	81,2	79,5

Źródło: GUS, Bank Danych Lokalnych

Specjalną uwagę należy poświęcić analizie sytuacji osób z niepełnosprawnością zarejestrowanych jako osoby bezrobotne w Powiatowym Urzędzie Pracy w Chełmnie. Osoby te stanowią ok. 5 % ogółu mieszkańców Miasta, jednak ich liczba w latach 2013-2015 sukcesywnie rosła. Wśród osób z niepełnosprawnością z terenu powiatu chełmińskiego zarejestrowanych w PUP, osoby zamieszkujące Miasto stanowiły w roku 2015- 43%.

Tabela 29 Osoby z niepełnosprawnością zarejestrowane w PUP w Chełmnie w latach 2013-2015

Obszar	osoby z niepełnosprawnością	% ogółu	osoby z niepełnosprawnością	% ogółu	osoby z niepełnosprawnością	% ogółu
	2013		2014		2015	
Powiat	151	3,3	136	3,7	123	4
Miasto Chełmno	59	3,5	63	4,7	53	4,6

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Chełmnie

6. Środowiskowa pomoc społeczna

Analizy sytuacji ekonomicznej ludności zamieszkującej Miasto Chełmno dokonano za pomocą danych dotyczących korzystania gospodarstw domowych ze środowiskowej pomocy społecznej. Brak danych dotyczących stałych źródeł dochodów mieszkańców analizowanego obszaru był przyczyną podjęcia badania położenia ekonomicznego społeczności poprzez wymiar wielkości i form pomocy społecznej świadczonej mieszkańcom. Główny Urząd Statystyczny dysponuje danymi w tym obszarze do roku 2014 włącznie.

Tabela 30 Gospodarstwa domowe korzystające z pomocy społecznej wg kryterium dochodowego na terenie Miasta Chełmna w latach 2010-2014

Nazwa	Ogółem					
	2010	2011	2012	2013	2014	2015
	[gosp.]	[gosp.]	[gosp.]	[gosp.]	[gosp.]	[gosp.]
KUJAWSKO-POMORSKIE	88144	83871	86186	90320	84959	-
Powiat chełmiński	2825	2415	2491	2824	2331	-
Chełmno (1)	1291	1022	1049	1200	835	-

Źródło: GUS, Bank Danych Lokalnych

W 2014 r. na terenie Miasta 835 gospodarstw domowych korzystało z pomocy społecznej. W stosunku do roku 2010 liczba rodzin zgłaszających się po wsparcie spadła o 35,3%. W tym samym czasie w Powiecie wartość ta spadła jedynie o 17% a w regionie 3,6%.

W roku 2014 zmniejszyła się także o 43% liczba osób w gospodarstwach domowych korzystających z pomocy społecznej na terenie Miasta Chełmna, podczas gdy ten sam wskaźnik na terenie Powiatu zmniejszył się jedynie o 25%.

Tabela 31 Osoby w gospodarstwach domowych korzystających z pomocy społecznej dochodowego na terenie Miasta Chełmna w latach 2010-2014

Nazwa	Ogółem					
	2010	2011	2012	2013	2014	2015
	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]
KUJAWSKO-POMORSKIE	242468	228396	230723	240362	220370	-
Powiat chełmiński	9014	7505	7545	8171	6724	-
Chełmno (1)	3712	2806	2908	3054	2109	-

Źródło: GUS, Bank Danych Lokalnych

Wg danych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej za rok 2014 głównymi przyczynami przyznawania pomocy były w kolejności: bezrobocie, ubóstwo, niepełnosprawność, choroba, dysfunkcje wychowawczo-opiekuńcze.

Zasięg korzystania z pomocy społecznej to udział osób w gospodarstwach domowych korzystających z pomocy społecznej w ludności ogółem. Wskaźnik wyliczono jako udział korzystających w wieku przedprodukcyjnym, produkcyjnym i poprodukcyjnym odpowiednio do ludności ogółem w tym wieku. Wartości dla Miasta Chełmna kształtują się powyżej wskaźników na poziomie kraju i województwa. Pozytywnym zjawiskiem jest znaczący spadek zasięgu korzystania z pomocy społecznej na przestrzeni lat 2010-2014.

Tabela 32 Zasięg korzystania z pomocy społecznej wg kryterium dochodowego i ekonomicznych grup wieku w latach 2010-2014

Jednostka terytorialna	Ogółem				
	2010	2011	2012	2013	2014
	%	%	%	%	%
POLSKA	8,7	8,1	8,1	8,3	7,7
KUJAWSKO-POMORSKIE	11,6	10,9	11,0	11,5	10,5
Powiat chełmiński	17,1	14,2	14,3	15,5	12,8
Chełmno (1)	17,7	13,4	14,0	14,7	10,3

Źródło: GUS, Bank Danych Lokalnych

W latach 2010- 2014 zmniejszeniu uległa liczba wypłacanych zasiłków rodzinnych oraz liczba dzieci na które świadczenie jest otrzymywane, co związane jest ze wskaźnikiem przyrostu naturalnego.

Tabela 33 Korzystający ze świadczeń rodzinnych

Jednostka terytorialna	rodziny otrzymujące zasiłki rodzinne na dzieci					dzieci, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny - ogółem				
	2010	2011	2012	2013	2014	2010	2011	2012	2013	2014
	-	-	-	-	-	os.	os.	os.	os.	os.
Powiat chełmiński	2984	2696	2426	2258	2112	5784	5278	4803	4507	4187
Chełmno (1)	985	876	759	648	612	1781	1605	1431	1275	1198

Źródło: GUS, Bank Danych Lokalnych

W konsekwencji w analizowanych latach spadła liczba wypłacanych zasiłków rodzinnych.

Tabela 34 Kwoty wypłaconych świadczeń rodzinnych w latach 2010-2014

Jednostka terytorialna	kwota świadczeń rodzinnych				
	2010	2011	2012	2013	2014
	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł
Powiat chełmiński	15234	14748	14446	14647	13927
Chełmno (1)	5025	4873	4674	4526	4488

Źródło: GUS, Bank Danych Lokalnych

W latach 2010-2014 systematycznie spadała kwota środków wypłacanych tytułem zasiłków i świadczeń pielęgnacyjnych. W 2014 r. na terenie Miasta wypłacono zasiłki na kwotę 3 477 000 zł i była to kwota ok. 20% niższa niż w roku 2010.

Tabela 35 Kwoty wypłaconych zasiłków rodzinnych i pielęgnacyjnych w latach 2010-2014

Jednostka terytorialna	kwota zasiłków rodzinnych (wraz z dodatkami)					kwota zasiłków pielęgnacyjnych				
	2010	2011	2012	2013	2014	2010	2011	2012	2013	2014
	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł
Powiat chełmiński	9891	8905	8165	8251	7587	3320	3368	3385	3438	3263
Chełmno (1)	3109	2773	2447	2353	2223	1287	1308	1299	1296	1254

Źródło: GUS, Bank Danych Lokalnych

Zgodnie z danymi Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej istnieje bezpośrednia zależność pomiędzy niepełnosprawnością a koniecznością korzystania ze wsparcia finansowego. W latach 2010 - 2015 wsparcie z tytułu niepełnosprawności kształtowało się następująco:

- 2010 r.- 194 rodziny
- 2011 r.- 199 rodzin
- 2012 r.- 198 rodzin
- 2013 r.- 266 rodzin
- 2014 r.- 305 rodzin
- 2015 r.- 308 rodzin.

Liczba wspieranych rodzin na przestrzeni lat 2010-2015 wzrastała. W 2015 r. osiągnęła wartość o 58,76% wyższą w stosunku do roku 2010.

7. Niepełnosprawność

Istotnym aspektem ograniczonego uczestnictwa w życiu społecznym i gospodarczym oraz znaczącego obniżenia jakości życia jest niepełnosprawność.

Osoby z niepełnosprawnością to osoby niepełnosprawne w rozumieniu ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2011 r. Nr 127, poz. 721, z późn. zm.), a także osoby z zaburzeniami psychicznymi, w rozumieniu ustawy z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. z 2011 r. Nr 231, poz. 1375); osobą niepełnosprawną jest jednostka, która posiada odpowiednie orzeczenie wydane przez organ do tego uprawniony lub osoba, która

wskazanego orzeczenia nie posiada, lecz odczuwa ograniczenie sprawności w realizowaniu działań podstawowych dla swojego wieku.

Problematyczna jest rzeczowa i dogłębna analiza tematyki osób z niepełnosprawnością na terenie Miasta Chełmna, gdyż dostępne dane na poziomie regionalnym dotyczą lat 2003-2010. Interesujące dane pochodzą również z Narodowego Spisu Powszechnego z 2011 r. Na poziomie lokalnym w roku 2014 sporządzono „Diagnozę potrzeb osób niepełnosprawnych w Powiecie Chełmińskim”. Informacje nt. sytuacji osób z niepełnosprawnością żyjących w Chełmnie przekazały również organizacje pozarządowe działające na rzecz tej grupy.

Sytuacja osób z niepełnosprawnością w kontekście projektowanej rewitalizacji społecznej i jej planowanych efektów jest tematem, którego nie sposób pominąć.

W 2010 roku liczba osób z niepełnosprawnością na terenie Miasta Chełmna wyniosła 2689 i była wyższa od tej z roku 2008 o 278 osób tj. 11,5%. Największa liczba osób z niepełnosprawnością niepełnosprawnych żyjących w powiecie chełmińskim to osoby w wieku 41-59 lat (883 osoby czyli 32,84% łącznej liczby) oraz 60 lat i więcej (772 osoby tj. 28,71%). Uwagę zwraca także duży odsetek dzieci w wieku 8-15 lat (11,57%).

Z powodu braku szczegółowych danych na poziomie gminy posłużono się danymi dla Powiatu Chełmińskiego oraz województwa kujawsko- pomorskiego.

Dostępny i najbardziej aktualny danymi są statystyki umieszczone w Narodowym Spisie Powszechnym z 2011 roku.

Tabela 36 Osoby z niepełnosprawnością wg płci w województwie kujawsko-pomorskim i powiecie chełmińskim

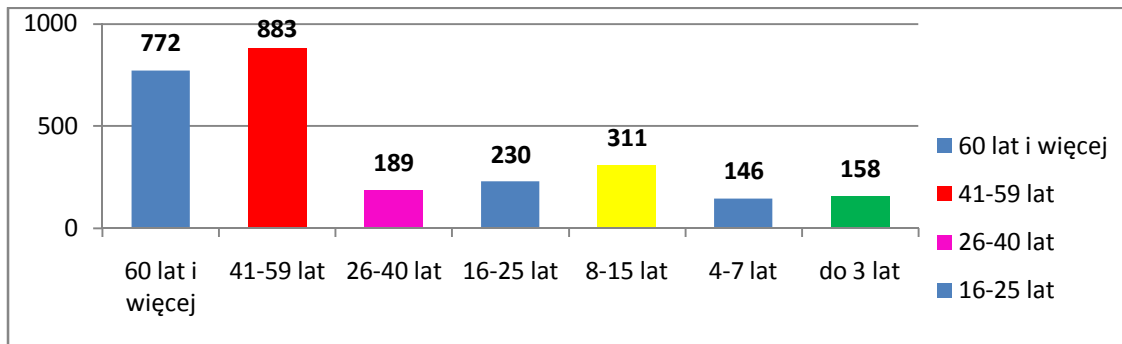
Województwo Powiat	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety	Miasto			Tereny wiejskie		
				razem	mężczyźni	kobiety	razem	mężczyźni	kobiety
Kujawsko-pomorskie	264313	125239	139073	174897	80515	94382	89416	44724	44691
Powiat chełmiński	6082	2998	3084	2448	1165	1283	3635	1833	1802

Źródło: Niepełnosprawni: Narodowy Spis Powszechny 2011r.

Z powyższych danych można wywnioskować, iż liczba osób z niepełnosprawnością na terenie Miasta Chełmna w 2011 roku wyniosła 2448 osoby, z czego 1165 to mężczyźni oraz 1283 kobiety. Liczba osób z niepełnosprawnością w ogólnej liczbie mieszkańców w 2011 roku dla Miasta Chełmna stanowiła: 11,73%.

Wykres poniżej charakteryzuje osoby niepełnosprawne w określonych grupach wiekowych:

Wykres 1 „Diagnozy potrzeb osób niepełnosprawnych w Powiecie Chełmińskim z 2014r.”. Osoby z niepełnosprawnością według wieku w Powiecie Chełmińskim w 2010 roku

Źródło: Opracowanie na podstawie dokumentu „Diagnoza sytuacji osób niepełnosprawnych w województwie kujawsko-pomorskim w okresie 2003-2010”, Departament Spraw Społecznych, Wydział Integracji Osób Niepełnosprawnych, Toruń 2012.

Niepełnosprawność ma istotny i ścisły związek z sytuacją osób nią dotkniętych na rynku pracy. Istotnym jest przeanalizowanie sytuacji osób z niepełnosprawnością zarejestrowanych jako osoby bezrobotne w Powiatowym Urzędzie Pracy. Co prawda osoby te stanowią ok. 5 % ogółu mieszkańców Miasta, jednak ich liczba

w latach 2013-2015 sukcesywnie wzrastała. Wśród osób z niepełnosprawnością z terenu powiatu chełmińskiego, zarejestrowanych w PUP, osoby zamieszkujące miasto stanowiły w roku 2015- 43%. Warto nadmienić, że wiele z osób z omawianej grupy posiada orzeczenie o niezdolności do pracy i w statystykach służb zatrudnienia nie figuruje.

Tabela 37 Osoby z niepełnosprawnością zarejestrowane w PUP w Chełmnie w latach 2013-2015

Obszar	osoby z niepełnosprawnością	% ogółu	osoby z niepełnosprawnością	% ogółu	osoby z niepełnosprawnością	% ogółu
	2013		2014		2015	
Powiat	151	3,3	136	3,7	123	4
Miasto Chełmno	59	3,5	63	4,7	53	4,6

Źródło: PUP Chełmno

W 2014 r. przeprowadzono badanie pilotażowe pt. „Potrzeby osób niepełnosprawnych i ich otoczenia w powiecie chełmińskim”. W dokumencie wskazano główne cele zmierzające do poprawy sytuacji wskazanej grupy docelowej:

- rozwój współpracy międzysektorowej i zlecanie zadań organizacjom pozarządowym,
- nowe rozwiązania systemowe,
- nowe formy wsparcia,
- ustrukturyzowanie istniejącego wsparcia.

Bezpośrednia zależność pomiędzy niepełnosprawnością a koniecznością korzystania ze wsparcia finansowego jest widoczna na podstawie danych na temat wielkości pomocy społecznej udzielanej przez MOPS w Chełmnie. w latach 2009 - 2015 wsparcie z tytułu niepełnosprawności kształtowało się następująco:

→ 2009 r. – 220 rodziny

→ 2010 r.- 194 rodziny

→ 2011 r.- 199 rodzin

→ 2012 r.- 198 rodzin

→ 2013 r.- 266 rodzin

→ 2014 r.- 305 rodzin

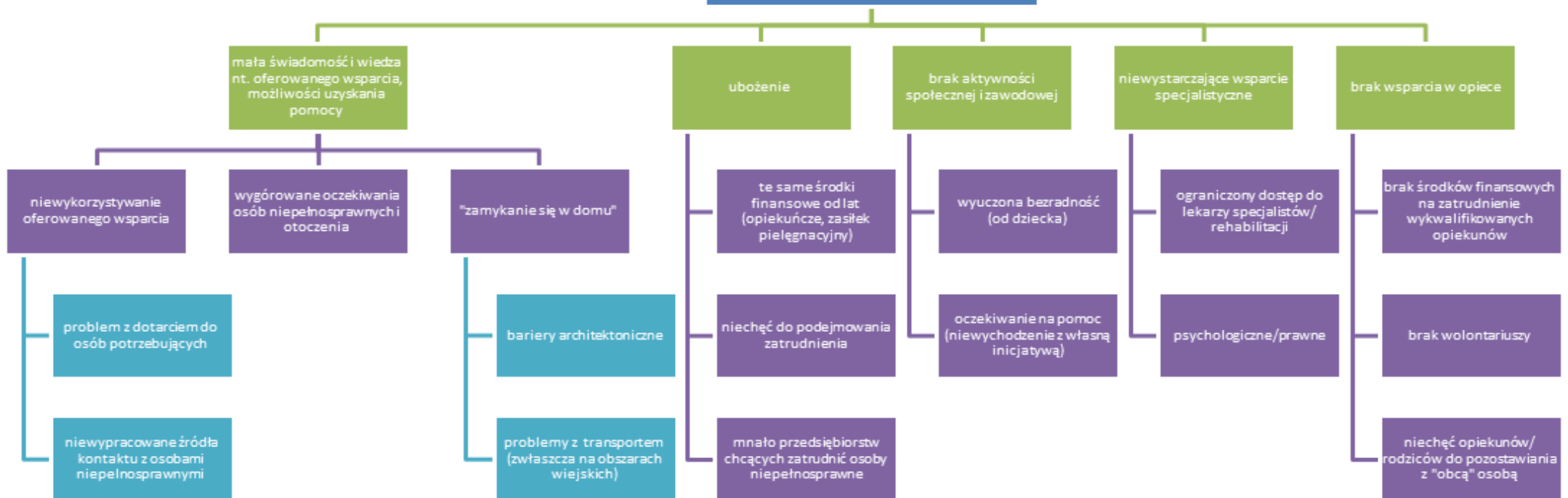
→ 2015 r.- 308 rodzin

Liczba wspieranych rodzin na przestrzeni lat 2009-2015 wzrasta sukcesywnie. W 2015 r. osiągnęła wartość o 40% wyższą w stosunku do roku bazowego 2009.

Rysunek 1 Problemy osób z niepełnosprawnością w powiecie chełmińskim

Źródło: „Potrzeby osób niepełnosprawnych i ich otoczenia w powiecie chełmińskim”

NIEPEŁNOSPRAWNI

Osoby z niepełnosprawnością i ich rodziny mają ograniczony dostęp do informacji i usług terapeutycznych (na podstawie „Diagnozy potrzeb osób niepełnosprawnych w Powiecie Chełmińskim z 2014r.”), co źle wpływa na ich kondycję i kompetencje wychowawcze, status materialny a w konsekwencji nasila ich ekskluzję społeczną. Pomimo istnienia na terenie Gminy Miasta Chełmna instytucji pomocy społecznej oraz działających na rzecz osób z niepełnosprawnością, zauważyć można brak skutecznych programów środowiskowych kierowanych do dzieci i młodzieży z niepełnosprawnością i ich rodzin o charakterze informacyjnym, terapeutycznym i samopomocowym, realizowanych w ich środowisku rodzinnym.

Specjalną uwagę na terenie miasta objęte są osoby głuche oraz osoby z orzeczoną autyzmem.

Na terenie Gminy Miasta Chełmno znajdują się rodziny osób głuchoniemych lub z osobami głuchoniemymi o niskim statusie materialnym, spowodowanym brakiem aktywności zawodowej, społecznej i kulturalnej tych osób. Niski status materialny i specyficzny rodzaj niepełnosprawności pociąga za sobą niskie kompetencje w dziedzinie funkcjonowania społecznego, kulturalnego i zawodowego (szczególnie po likwidacji Spółdzielni Inwalidów). Właśnie ta grupa niepełnosprawnych i ich rodzin cechuje się najniższym poziomem aktywności społecznej i zawodowej, czego źródłem jest rodzaj upośledzenia (bariery komunikacyjne). Upośledzenie słuchu a co za tym idzie i mowy, prowadzi do formowania się osobowości wycofanej tak z życia społecznego, kulturalnego jak i zawodowego, co prowadzi do marginalizacji nie tylko samych osób głuchoniemych ale także ich „pełnosprawnego” potomstwa. Doświadczenia wykazują, że nawet uzyskanie zatrudnienia przez te osoby, nie zwalnia z funkcji pomocowej na rzecz tych osób – osoby głuchonieme tracą pracę z tytułu nieumiejętności przystosowania się do warunków funkcjonowania społecznego w warunkach zakładu pracy. Nie prowadzi się rejestrów ewidencjonujących tę grupę osób z niepełnosprawnością. Na terenie Powiatu Chełmińskiego zidentyfikowano 27 takich osób. Na terenie Miasta jest ich około 20.

Raport o sytuacji osób głuchych przygotowany przez Zespół ds. Głuchych przy Rzeczniku Praw Obywatelskich¹ wskazuje na:

- potrzeby edukacyjne osób głuchych,
- potrzeby kształcenia integracyjnego,

¹ https://www.rpo.gov.pl/sites/default/files/Raport_Sytuacja_osob_poz%203_srodki_2%20XII.pdf

- potrzeby budowania systemu opieki nad rodziną dziecka z takim rodzajem niepełnosprawności.

Reintegracja społeczno-zawodowa tej grupy społecznej wiąże się z przeprowadzeniem działań w ww. zakresie.

Istotnym i trudnym problemem wśród grupy osób z niepełnosprawnością jest autyzm. Wg danych Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Chełmnie, na terenie Miasta zidentyfikowanych jest 20 dzieci w wieku (0-18), realizujących obowiązek szkolnych z orzeczeniem o autyzmie. Poza faktem, że jest to jednostka chorobowa o bardzo skomplikowanej ścieżce diagnostycznej, występuje ograniczona dostępność do poradnictwa i ośrodków wsparcia, to dodatkowo niski poziom świadomości społecznej powoduje niezrozumienie osób z tym rodzajem niepełnosprawności. Należy mieć na uwadze fakt, że poza osobami z autyzmem wsparciem należy objąć otoczenie- rodziny i opiekunów.

Na terenie Miasta Chełmna działają Warsztaty Terapii Zajęciowej realizujące zadania związane z rehabilitacją społeczną i zawodową osób z niepełnosprawnością. W roku 2015 korzystało z placówki 30 osób.

W Chełmnie działa również Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy oferujący kształcenie dzieci i młodzieży ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.

Poza bieżącą działalnością organizacji pozarządowych na rzecz osób z niepełnosprawnością, nie prowadzoną w sposób ciągły, nie istnieją formy instytucjonalne i środowiskowe wsparcia i reintegracji społeczno-zawodowej tych osób oraz ich otoczenia. Z uwagi na powyższe są one zagrożone wykluczeniem społecznym lub wykluczone społecznie.

8. Kapitał społeczny

Z uwagi na brak szczegółowych analiz nt. III sektora na terenie Miasta Chełmna i Powiatu Chełmińskiego, posłużono się danymi zaczerpniętymi z raportu pn. „Kondycja sektora organizacji pozarządowych w Polsce 2015. Raport z badań Stowarzyszenia Klon/Jawor”. Z pewnością wyników tych nie można w pełni ekstrapolować na teren Miasta, jednak stanowią one poglądowy obraz sytuacji organizacji pozarządowych działających lokalnie.

Kujawsko-pomorski sektor pozarządowy skupia 5861 podmiotów, w tym:

- Liczba fundacji i stowarzyszeń: **5861**

- Liczba fundacji: **691** Liczba stowarzyszeń: **5170**

Na terenie Miasta zarejestrowane są następujące organizacje pozarządowe:

- 1 Lokalna Grupa Działania
- 30 stowarzyszeń
- 21 stowarzyszeń kultury fizycznej
- 8 fundacji.

Liczba organizacji pozarządowych działających na terenie Chełmna stanowi zaledwie 1% wszystkich organizacji III sektora w województwie.

Specyfiką zarówno regionu i kraju jest względna równowaga organizacji pozarządowych z długim i krótkim stażem. W niewielkim stopniu dominują organizacje 5-letnie i młodsze.

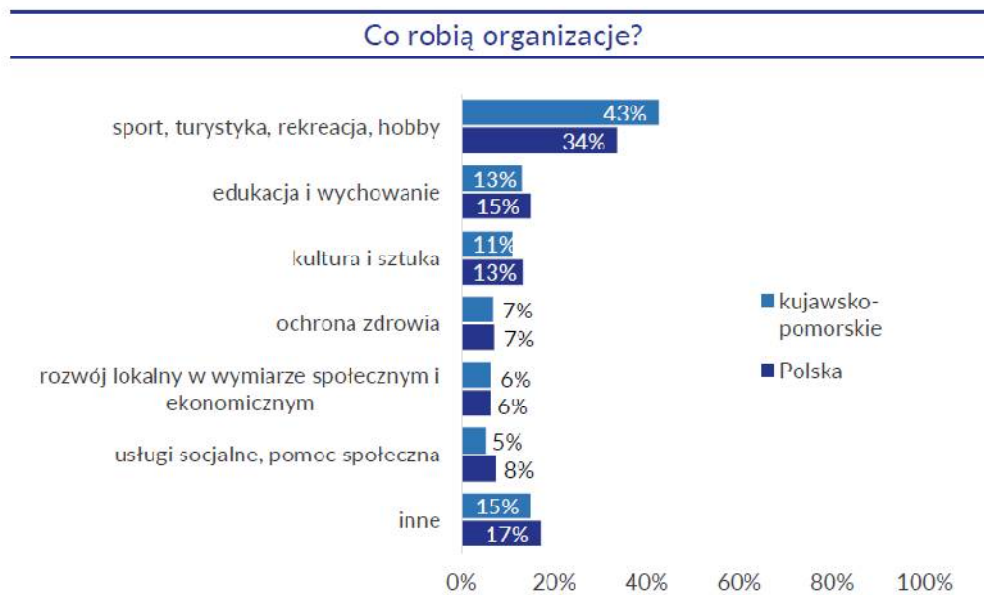
Rysunek 2 Okres działania organizacji pozarządowych w województwie kujawsko-pomorskim (2015)

Źródło: „Kondycja sektora organizacji pozarządowych w Polsce 2015. Raport z badań Stowarzyszenia Klon/Jawor”

Ponad 40% organizacji pozarządowych na terenie województwa zajmuje się tematyką sportu, turystyki i rekreacji. W Chełmnie ich udział sięga 35%. Mniej popularną tematyką dla III sektora jest rozwój lokalny, pomoc społeczna, ochrona zdrowia czy kultura.

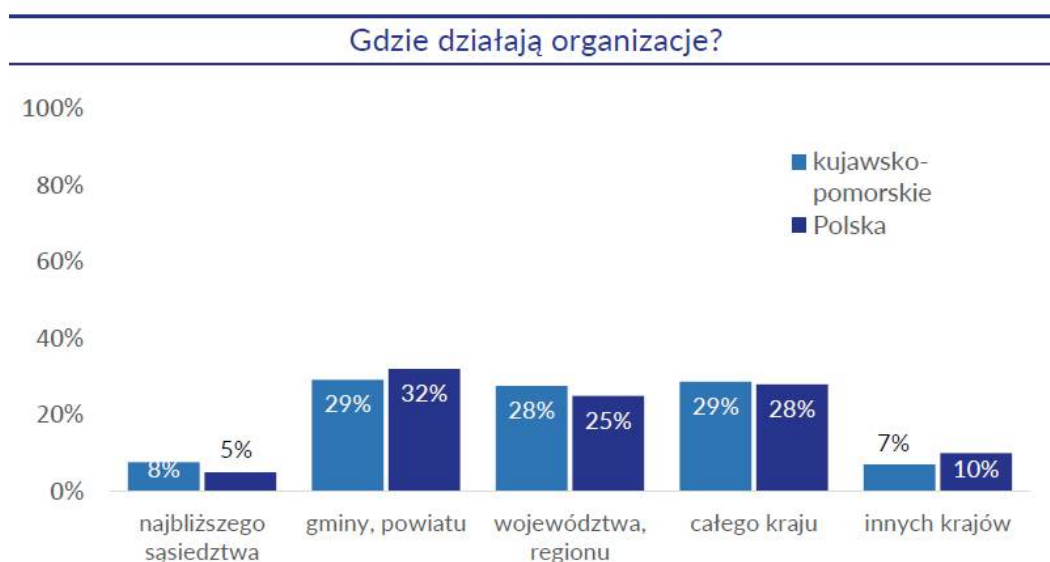
Rysunek 3 Obszar działania organizacji pozarządowych w województwie kujawsko-pomorskim (2015)

Źródło: „Kondycja sektora organizacji pozarządowych w Polsce 2015. Raport z badań Stowarzyszenia Klon/Jawor”

Organizacje działające na terenie Miasta mają głównie zasięg powiatowy. Podobne proporcje obserwujemy na terenie województwa kujawsko-pomorskiego, gdzie 32% wszystkich działających podmiotów III sektora stanowiły pozarządówki działające lokalnie.

Rysunek 4 Zasięg działania organizacji pozarządowych w województwie kujawsko-pomorskim (2015)

Źródło: „Kondycja sektora organizacji pozarządowych w Polsce 2015. Raport z badań Stowarzyszenia Klon/Jawor”

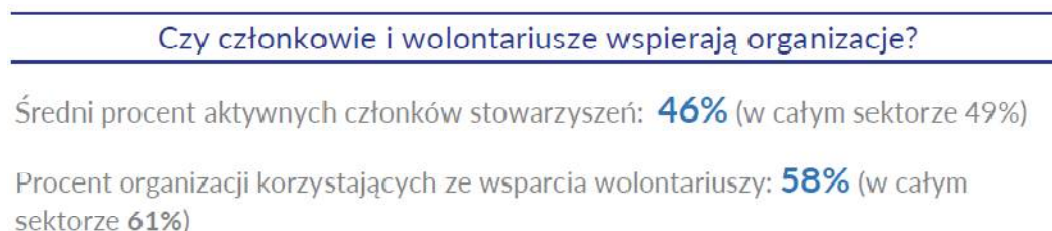
Ok. 40% organizacji opiera się głównie na pracy wolontariackiej. Około 60% korzysta z pracy wolontariuszy. Jedynie 1/5 organizacji czasem płaci za pracę świadczoną na ich rzecz.

Rysunek 5 Zatrudnienie w organizacjach pozarządowych w województwie kujawsko-pomorskim (2015)

Źródło: „Kondycja sektora organizacji pozarządowych w Polsce 2015. Raport z badań Stowarzyszenia Klon/Jawor”

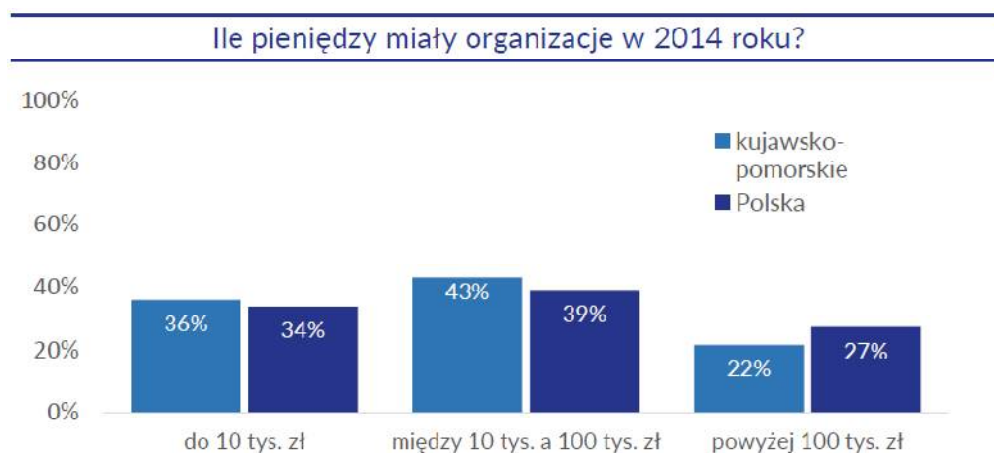
Rysunek 6 Udział wolontariatu w działalności organizacji pozarządowych w województwie kujawsko-pomorskim (2015)

Źródło: „Kondycja sektora organizacji pozarządowych w Polsce 2015. Raport z badań Stowarzyszenia Klon/Jawor”

Jedynie 22% organizacji pozarządowych w województwie kujawsko-pomorskim dysponowało budżetem rocznym przekraczającym 100 tysięcy złotych. 36% organizacji miało do dyspozycji rocznie do 10 tysięcy złotych. Jedynie 13% kujawsko-pomorskich organizacji pozarządowych korzysta z zagranicznych środków bezzwrotnych. Głównym źródłem finansowania budżetów są środki publiczne pozyskiwane od administracji samorządowej oraz zbiórki publiczne i filantropia indywidualna. 56% budżetów organizacji w regionie stanowią składki członkowskie.

Rysunek 7 Budżety organizacji pozarządowych w województwie kujawsko-pomorskim (2015)

Źródło: „Kondycja sektora organizacji pozarządowych w Polsce 2015. Raport z badań Stowarzyszenia Klon/Jawor”

Rysunek 8 Źródła finansowania budżetów organizacji pozarządowych w województwie kujawsko-pomorskim (2015)

Skąd organizacje miały pieniądze w 2014 roku?

Źródło	procent NGO korzystających z danego źródła		przeciętny ² procent, jaki środki z danego źródła stanowią w budżecie korzystających z nich NGO		przeciętna ² kwota (w PLN) z danego źródła w budżecie korzystających z niego NGO	
	kujawsko-pomorskie	Polska	kujawsko-pomorskie	Polska	kujawsko-pomorskie	Polska
publiczne środki zagraniczne	13%	18%	77%	51%	126 673	69 938
środki krajowe - administracji rządowej	13%	10%	30%	30%	96 125	51 022
środki krajowe - administracji samorządowej	64%	55%	53%	45%	10 000	15 000
wsparcie od innych organizacji	14%	14%	6%	10%	6 615	10 186
Składki członkowskie	56%	60%	9%	10%	1 657	1 800
filantropia indywidualna i zbiórki publiczne	46%	47%	11%	10%	2 018	5 552
Filantropia instytucjonalna	36%	35%	10%	10%	6 200	5 000
1% podatku	17%	23%	10%	5%	7 672	5 875
własny majątek	9%	15%	2%	2%	2 847	3 021
działalność gospodarcza i odpłatna	15%	17%	37%	19%	43 656	34 069

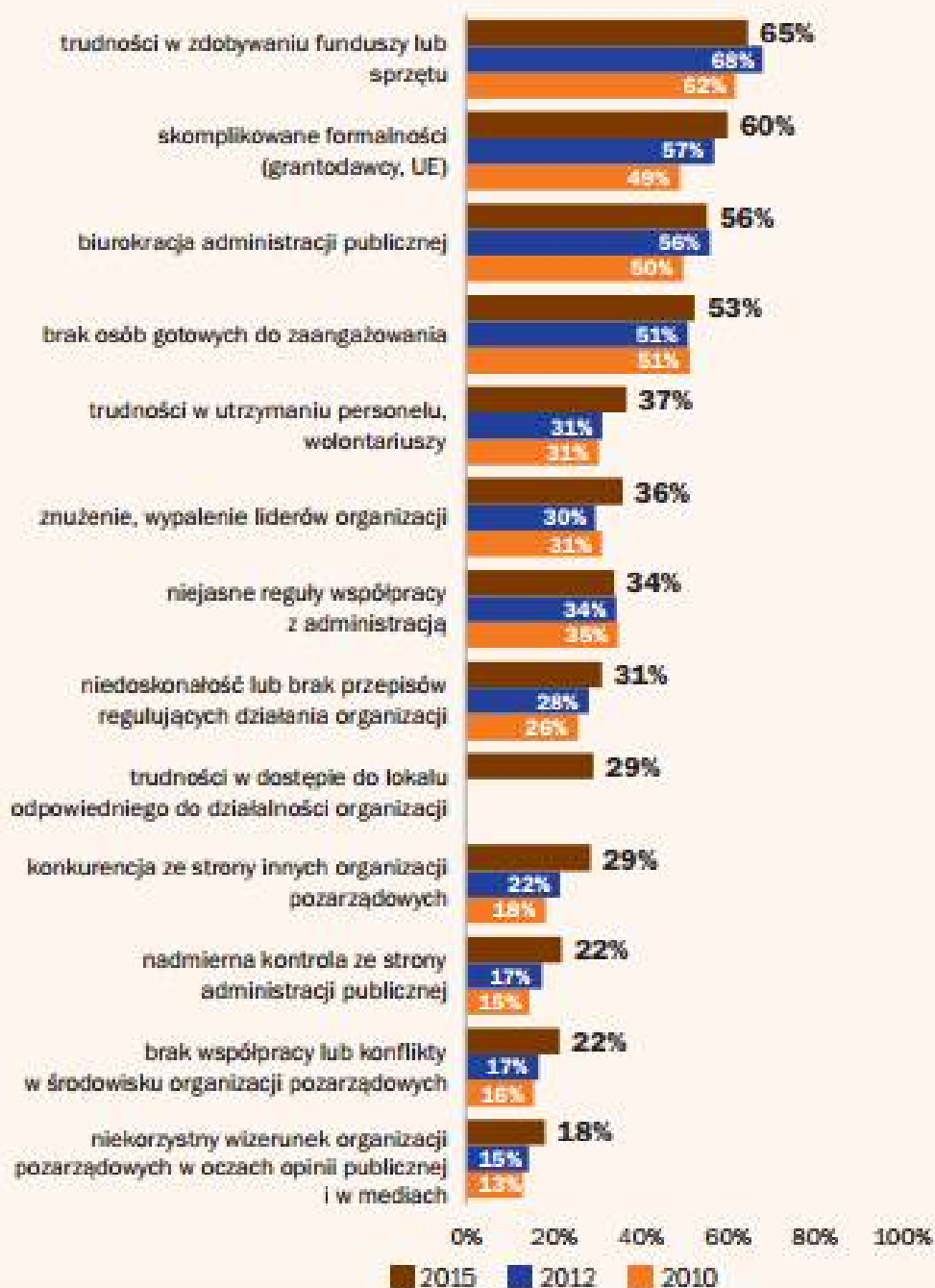
Źródło: „Kondycja sektora organizacji pozarządowych w Polsce 2015. Raport z badań Stowarzyszenia Klon/Jawor”

Powyższy raport wskazuje na następujące ograniczenia rozwoju organizacji pozarządowych :

- trudności w pozyskiwaniu środków zewnętrznych,
- niski budżet na planowane działania,
- brak etatowych pracowników mogących zapewnić ciągłość i profesjonalizację działań
- trudności lokalowe.

Rysunek 9 Problemy utrudniające działalność organizacji pozarządowych w ciągu ostatnich 12 miesięcy w latach 2010-2015

Problemy utrudniające działalność organizacji pozarządowych w ciągu ostatnich 12 miesięcy w latach 2010-2015

Źródło: „Kondycja sektora organizacji pozarządowych w Polsce 2015. Raport z badań Stowarzyszenia Klon/Jawor”

Charakterystyka sytuacji organizacji pozarządowych działających na terenie M. Chełmna

Na terenie miasta brakuje bazy lokalowej dla organizacji pozarządowych oraz wsparcia instytucjonalnego dla najmłodszych i najsłabszych podmiotów III sektora. W konsekwencji organizacje pozarządowe bez możliwości rozwoju, inwestowania w kompetencje, znajomości procedur pozyskiwania środków zewnętrznych mają ograniczone możliwości działania, w tym na

rzecz grup najbardziej potrzebujących, zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym.

Budżet obywatelski w mieście Chełmnie na rok 2015 wynosił 100 000 zł. W ramach programu złożono 12 propozycji projektów. Z jednej strony budżet nie zaspakaja potrzeb sektora społecznego, z drugiej liczba inicjatyw społecznych w skali miasta również jest niewielka.

Organizacje pozarządowe realizują wiele drobnych, wartościowych inicjatyw angażując własne środki, stąd skala i oddziaływanie projektów również nie jest wielka. Impulsem rozwojowym dla III sektora byłoby powołanie struktur wspierających instytucjonalnie i doradczo organizacje pozarządowe.

Obecnie na terenie miasta nie działa żaden podmiot ekonomii społecznej.

Gotowość mieszkańców do pracy społecznej pozostaje również w związku z aktywnością obywatelską wyrażoną frekwencją w wyborach parlamentarnych i samorządowych.

Tabela 38 Frekwencja wyborcza w Chełmnie na tle województwa i kraju

Frekwencja	Wybory prezydenckie 2015	Referendum 2015	Wybory samorządowe	
			2010	2014
Kraj	16,47	7,8	47,32	47,21
Województwo	15,36	7,02	39,88	44,75
Chełmno	16,76	6,29	40,07	45,25

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Państwowej Komisji Wyborczej

Na podstawie danych o frekwencji wyborczej można określić wskaźnik kapitału społecznego oraz aktywność obywatelską. W wyborach samorządowych w roku 2010 i 2014 frekwencja wyborcza w Chełmnie była niższa niż średnia dla kraju, jednak wyższa niż średnia w województwie. Z drugiej strony zaledwie 40% uprawnionych mieszkańców miasta nie bierze czynnego udziału w wyborach, co oznacza pośrednio brak wiary w możliwość wpływania na zmiany w mieście.

Porównanie frekwencji w referendum ogólnokrajowym i wyborach prezydenckich z wyborami samorządowymi sprowadza do konkluzji, że sprawy lokalne są dużo istotniejsze dla społeczności miasta niż polityka ogólnokrajowa. Oceniając na podstawie poniższych danych jakość kapitału społecznego można stwierdzić, że istnieje duży potencjał społeczności do działań na szczeblu lokalnym, jednakże należy tę aktywność stymulować i animować.

B. Sfera gospodarcza

1. Przedsiębiorczość

Ogółem wg danych Głównego Urzędu Statystycznego na dzień 31.12.2015 r. zarejestrowanych było 1777 podmiotów gospodarki narodowej mających siedzibę na terenie Miasta Chełmna. W tej liczbie odnotowano 1226 podmiotów osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą (69% zarejestrowanych podmiotów gospodarki narodowej) i 551 (31% zarejestrowanych podmiotów gospodarki narodowej) osób prawnych i jednostek organizacyjnych nie mających osobowości prawnej.

Wśród osób fizycznych największa liczba osób prowadziła działalność w zakresie handlu hurtowego (Seksja G)- 377 podmiotów, następnie w zakresie budownictwa- 152 podmioty (Seksja F) , pomocy społecznej i opieki zdrowotnej (Seksja Q)- 138 podmiotów i przetwórstwa przemysłowego (Seksja C) -115 podmiotów.

W 2015 r. na terenie Miasta Chełmna zarejestrowano w rejestrze REGON 120 nowych podmiotów. Jest to około 19% mniej niż w roku 2010. Tendencję spadkową odnotowuje się również w badanym okresie w Województwie Kujawsko-Pomorskim i Powiecie Chełmińskim.

Tabela 39 Nowo zarejestrowane podmioty gospodarki narodowej wg rejestru REGON na terenie Miasta Chełmna w latach 2010-2015

Nazwa	podmioty gospodarki narodowej ogółem					
	2010	2011	2012	2013	2014	2015
KUJAWSKO-POMORSKIE	19482	18289	17799	18452	17218	17121
Powiat chełmiński	345	364	330	351	316	301
Chełmno (1)	147	174	142	143	139	120

Źródło: GUS, Bank Danych Lokalnych

Od 2014 r. nie zarejestrowano zarówno na terenie Miasta, jak i Powiatu żadnego nowego podmiotu sektora publicznego. W roku 2015 zarejestrowano natomiast 112 podmiotów sektora prywatnego, w tym 2 stowarzyszenia.

Tabela 40 Nowo zarejestrowane podmioty sektora publicznego wg rejestru REGON na terenie Miasta Chełmna w latach 2010-2015

Nazwa	sektor publiczny - ogółem					
	2010	2011	2012	2013	2014	2015
KUJAWSKO-POMORSKIE	108	165	234	112	91	67
Powiat chełmiński	0	2	13	1	0	0
Chełmno (1)	0	1	4	1	0	0

Źródło: GUS, Bank Danych Lokalnych

Tabela 41 Nowo zarejestrowane podmioty sektora prywatnego wg rejestru REGON na terenie Miasta Chełmna w latach 2010-2015

Nazwa	sektor prywatny - ogółem					
	2010	2011	2012	2013	2014	2015
KUJAWSKO-POMORSKIE	19374	18124	17565	18340	17103	15697
Powiat chełmiński	345	362	317	350	316	290
Chełmno (1)	147	173	138	142	139	112

Źródło: GUS, Bank Danych Lokalnych

Tabela 42 Nowo zarejestrowane fundacje wg rejestru REGON na terenie Miasta Chełmna w latach 2010-2015

Nazwa	sektor prywatny - fundacje					
	2010	2011	2012	2013	2014	2015
KUJAWSKO-POMORSKIE	38	61	50	51	76	108
Powiat chełmiński	3	0	0	2	1	0
Chełmno (1)	2	0	0	0	1	0

Źródło: GUS, Bank Danych Lokalnych

Tabela 43 Nowo zarejestrowane stowarzyszenia i organizacje społeczne wg rejestru REGON na terenie Miasta Chełmna w latach 2010-2015

Nazwa	sektor prywatny - stowarzyszenia i organizacje społeczne					
	2010	2011	2012	2013	2014	2015
KUJAWSKO-POMORSKIE	205	210	228	203	241	284
Powiat chełmiński	5	1	2	4	5	3
Chełmno (1)	2	1	0	0	5	2

Źródło: GUS, Bank Danych Lokalnych

Tabela 44 Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą wg sekcji PKD 2007 (dane za I kw.2016)

Nazwa	I kwartał 2016							
	ogółem	Sekcja A	Sekcja B	Sekcja C	Sekcja D	Sekcja E	Sekcja F	Sekcja G
	2016	2016	2016	2016	2016	2016	2016	2016
KUJAWSKO-POMORSKIE	141903	3031	145	12840	178	428	19659	39313
Powiat chełmiński	2649	92	0	269	3	9	433	787
Chełmno (1)	1211	12	0	115	1	2	152	377

c.d.

Nazwa	I kwartał 2016											
	Sekcja H	Sekcja I	Sekcja J	Sekcja K	Sekcja L	Sekcja M	Sekcja N	Sekcja O	Sekcja P	Sekcja Q	Sekcja R	Sekcje S, T, U
	2016	2016	2016	2016	2016	2016	2016	2016	2016	2016	2016	2016
KUJAWSKO-POMORSKIE	11632	3519	3300	5499	1461	12655	4667	4	2978	12698	1623	6273
Powiat chełmiński	217	54	39	99	17	186	59	0	40	215	20	110
Chełmno (1)	67	35	22	52	13	103	22	0	28	138	13	59

Źródło: GUS, Bank Danych Lokalnych

gdzie:

Sekcja A – Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo

Sekcja B – Górnictwo i wydobywanie

Sekcja C – Przetwórstwo przemysłowe

Sekcja D – Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych

Sekcja E – Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją

Sekcja F – Budownictwo

Sekcja G – Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle

Sekcja H – Transport i gospodarka magazynowa

Sekcja I – Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi

Sekcja J – Informacja i komunikacja

Sekcja K – Działalność finansowa i ubezpieczeniowa

Sekcja L – Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości

Sekcja M – Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna

Sekcja N – Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca

Sekcja O – Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne

Sekcja P – Edukacja

Sekcja Q – Opieka zdrowotna i pomoc społeczna

Sekcja R – Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją

Sekcja S – Pozostała działalność usługowa

Sekcja T – Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby

Sekcja U – Organizacje i zespoły eksterytorialne.

Liczba osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą od roku 2012 utrzymuje się na podobnym poziomie. Poniżej zaprezentowano dane za pełne lata 2012-2015.

Tabela 45 Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą na terenie Miasta Chełmna w latach 2012-2015

Nazwa	rok				
	ogółem				
	2012	2013	2014	2015	2016
KUJAWSKO-POMORSKIE	141365	143173	142201	141983	-
Powiat chełmiński	2609	2661	2664	2663	-
Chełmno (1)	1269	1272	1245	1226	-

Źródło: GUS, Bank Danych Lokalnych

Istotnym wskaźnikiem stanu przedsiębiorczości jest również liczba podmiotów wyrejestrowywanych z rejestru REGON. W mieście Chełmnie wartość ta od roku 2010 sukcesywnie wzrasta. Podobne dane odnotowuje się na terenie Powiatu. Na terenie Województwa Kujawsko-Pomorskiego liczba wyrejestrowywanych podmiotów gospodarczych w roku 2015 utrzymywała się na poziomie podobnym do roku 2010, jednak w całym okresie odnotowywano wzrosty i spadki.

Tabela 46 Podmioty wyrejestrowane wg sekcji i działów PKD 2007 oraz sektorów własnościowych

Nazwa	rok						
	ogółem						
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
	[-]	[-]	[-]	[-]	[-]	[-]	[-]
KUJAWSKO-POMORSKIE	15438	19800	14002	15023	16238	15483	-
Powiat chełmiński	250	360	249	264	286	280	-
Chełmno (1)	110	168	118	117	127	125	-

Źródło: GUS, Bank Danych Lokalnych

Wskaźnik prezentujący udział osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą na 100 osób w wieku produkcyjnym w 2015 r. w Mieście Chełmnie wynosił 9,67 i był zbliżony do wskaźnika wojewódzkiego, przekraczając średnią dla Powiatu. Istotnym jest też fakt, że wskaźnik ten w analizowanym okresie wzrastał.

Tabela 47 Wskaźnik osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą na 100 osób w wieku produkcyjnym na terenie Miasta Chełmna w latach 2010-2015

Nazwa	osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą na 100 osób w wieku produkcyjnym					
	2010	2011	2012	2013	2014	2015
	[-]	[-]	[-]	[-]	[-]	[-]
	KUJAWSKO-POMORSKIE	10,53354	10,37116	10,5184	10,7393	10,75687
Powiat chełmiński	7,58889	7,52963	7,68596	7,88748	7,94512	8,00589
Chełmno (1)	9,49362	9,42868	9,48076	9,65611	9,64668	9,67436

Źródło: GUS, Bank Danych Lokalnych

C. Sfera przestrzenno-funkcjonalna i techniczna

1. Zasoby mieszkaniowe

W 2015 r. liczba budynków mieszkalnych w Mieście wynosiła 1795 i zwiększyła się w stosunku do roku 2010 o 5,3%.

Tabela 48 Budynki mieszkalne w Gminie Miasta Chełmna w latach 2010-2015

Nazwa	ogółem					
	2010	2011	2012	2013	2014	2015
	[-]	[-]	[-]	[-]	[-]	[-]
KUJAWSKO-POMORSKIE	274794	282401	285333	288332	291340	294575
Powiat chełmiński	7411	7539	7632	7722	7808	7907
Chełmno (1)	1709	1752	1769	1777	1784	1795

Źródło: GUS, Bank Danych Lokalnych

Na terenie Miasta w 2014 r. było 7515 mieszkań. Od 2010 r. ich liczba systematycznie się zwiększała.

Tabela 49 Zasoby mieszkaniowe w Gminie Miasto Chełmno w latach 2010-2015

Nazwa	Ogółem					
	Mieszkania					
	2010	2011	2012	2013	2014	2015
[-]	[-]	[-]	[-]	[-]	[-]	[-]
KUJAWSKO-POMORSKIE	703831	709706	715260	721182	726623	-
Powiat chełmiński	15800	15880	16010	16117	16211	-
Chełmno (1)	7446	7465	7497	7508	7515	-

Źródło: GUS, Bank Danych Lokalnych

W ogólnej liczbie mieszkań, Miasto w 2013 r. było w posiadaniu 589 mieszkań komunalnych i 119 mieszkań socjalnych.

Tabela 50 Zasoby mieszkaniowe (komunalne) Gminy Miasto Chełmno

Nazwa	mieszkania ogółem				
	Mieszkania				
	2011	2012	2013	2014	2015
	[-]	[-]	[-]	[-]	[-]
KUJAWSKO-POMORSKIE	-	-	44801	-	-
Powiat chełmiński	-	-	833	-	-
Chełmno (1)	-	-	589	-	-

Źródło: GUS, Bank Danych Lokalnych

Tabela 51 Mieszkania socjalne w Gminie Miasto Chełmno

Nazwa	mieszkania socjalne				
	2011	2012	2013	2014	2015
	[-]	[-]	[-]	[-]	[-]
	KUJAWSKO-POMORSKIE	4478	4964	5247	5476
Powiat chełmiński	144	157	166	96	-
Chełmno (1)	100	111	119	48	-

Źródło: GUS, Bank Danych Lokalnych

W latach 2011-2015 odnotowano 2 eksmisje z lokali mieszkalnych będących w zasobach gminnych orzeczone przez Sąd. Obie były spowodowane zaległościami w opłatach za mieszkanie. Nie odnotowano wykonania żadnej eksmisji w tym okresie. W tym samym okresie na terenie Województwa Kujawsko-Pomorskiego orzekano ok. 400 eksmisji rocznie, z czego ok 160 rocznie zostało wykonanych.

Brak danych statystycznych dotyczących postępowań eksmisyjnych z lokali innych niż komunalne. Dane takie zbierane są dla powiatów.

Tabela 52 Postępowania eksmisyjne i eksmisje z lokali mieszkalnych w zasobach gminnych na terenie Miasta Chełmna

Nazwa	orzeczone przez sąd eksmisje					
	ogółem			z powodu zaległości w opłatach za mieszkanie		
	2011	2013	2015	2011	2013	2015
	[-]	[-]	[-]	[-]	[-]	[-]
KUJAWSKO-POMORSKIE	361	397	-	339	389	-
Powiat chełmiński	3	0	-	3	0	-
Chełmno (1)	2	0	-	2	0	-

Nazwa	wykonane eksmisje					
	ogółem			z powodu zaległości w opłatach za mieszkanie		
	2011	2013	2015	2011	2013	2015
	[-]	[-]	[-]	[-]	[-]	[-]
KUJAWSKO-POMORSKIE	160	170	-	155	164	-
Powiat chełmiński	0	0	-	0	0	-
Chełmno (1)	0	0	-	0	0	-

Źródło: GUS, Bank Danych Lokalnych

Zaległości w opłatach za mieszkania w zasobach gminnych w roku 2013 dotyczyły 210 lokali na kwotę 251 500 zł. W stosunku do roku 2011 zarówno liczba mieszkań, jak i kwota zadłużenia zmniejszyły się o połowę.

Tabela 53 Zaległości w opłatach za mieszkanie w zasobach gminnych na terenie Gminy Miasta Chełmna

Nazwa	mieszkania			wysokość zaległości		
	Ogółem			ogółem		
	2011	2013	2015	2011	2013	2015
	[-]	[-]	[-]	[tys. zł]	[tys. zł]	[tys. zł]
KUJAWSKO-POMORSKIE	18733	19746	-	21133	22503,8	-
Powiat chełmiński	523	341	-	751,6	452,6	-
Chełmno (1)	411	210	-	592,3	251,5	-

Źródło: GUS, Bank Danych Lokalnych

2. Budownictwo

Na potrzeby opracowania Planu Gospodarki Niskoemisyjnej dokonano inwentaryzacji i opisu stanu energetycznego budynków mieszkalnych znajdujących się na terenie Miasta Chełmna (maj 2015 r.) W jej wyniku zinwentaryzowano 3 141 nieruchomości mieszkalnych (zarówno budynków, jak i poszczególnych mieszkań – w przypadku gdy w budynku brak było ogrzewania centralnego).

Struktura wiekowa budynków mieszkalnych znajdujących się na terenie gminy wykazuje, iż zdecydowanie największy udział posiadają budynki najstarsze wybudowane przed 1966 r. – 72,1 %, natomiast najmniejszy budynki powstałe w latach 1993 - 1997 – 2,4 %.

Tabela 54 Struktura wiekowa budynków mieszkalnych na terenie Gminy Miasta Chelмна

Rok budowy	Udział
przed 1966	72,1 %
od 1967 do 1985	12,0 %
od 1986 do 1992	4,3 %
od 1993 do 1997	2,4 %
po 1998	9,2

Źródło: Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Miasta Chelмна

Rozpatrując powierzchnię użytkową budynków w określonym przedziale wiekowym wynika, iż największy udział w powierzchni posiadają również budynki najstarsze jednak on już dużo niższy i wynosi 36,6 % (różnica spowodowana jest tym, iż w zabudowie kamienicznej ze względu na brak centralnego ogrzewania budynku spisywane były pojedyncze mieszkania, co znacznie zwiększyło liczbę zinwentaryzowanych najstarszych nieruchomości).

Tabela 55 Powierzchnia użytkowa budynków mieszkalnych na terenie Miasta Chelмна

Rok budowy	Powierzchnia	Udział
przed 1966	163 176	36,6 %
od 1967 do 1985	152 841	34,3 %
od 1986 do 1992	45 562	10,2 %
od 1993 do 1997	17 400	3,9 %
po 1998	67 128	15,0 %

Źródło: Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Miasta Chelмна

Największą powierzchnię użytkową posiadają budynki mieszkalne powstałe przed 1966 r. – 163 176 m², natomiast najmniejszą budynki powstałe w latach od 1993 do 1997 – 17 400 m².

Znając powyższe dane obliczono łączne zapotrzebowanie na ciepło dla budynków mieszkalnych znajdujących się na terenie Miasta, które wynosi 116 802,1 MWh/rok. Prawie 50 % łącznego zapotrzebowania na energię cieplną wymagają budynki powstałe przed 1966 r.

Podczas inwentaryzacji budynków mieszkalnych zbierano również dane dotyczące ich stanu termicznego. Z zebranych informacji wynika, iż 2 270 obiektów posiada wymienione okna (123 obiekty ma okna wymienione częściowo), 1 374 obiektów posiada ocieplone ściany (143 obiekty ma ściany ocieplone częściowo), 852 obiektów posiada ocieplenie dachu (24 obiekty ma częściowo ocieplony dach). Liczba obiektów bez jakiegokolwiek ocieplenia wynosi 519,

co stanowi 16,5 % wszystkich zinwentaryzowanych obiektów. Procentowy udział budynków posiadających modernizację cieplną w ogóle zinwentaryzowanych obiektów przedstawia się następująco: wymiana okien – 72,3 %,– ocieplenie ścian – 43,7 %,– ocieplenie dachu – 27,1 %.

Istotnym problemem do rozwiązania na obszarze miasta są też obiekty samorządowe ulegające degradacji, stanowiące obecnie pustostany i niewykorzystywane w żaden sposób. Obiekty zlokalizowane są w obrębie Starego Miasta. Jest to budynek kamienicy z przylegającą oficyną przy ul. Grudziądzkiej 36 (własność Gminy Miasto Chełmno) i budynek na terenie byłej jednostki wojskowej 1636 (własność Powiatu Chełmińskiego).

Stan techniczny budynków jest zły.

Kamienica przy ul. Grudziądzkiej 36 zlokalizowana jest w samym centrum miasta, w obrębie średniowiecznych murów. Zbudowano ją w 2 połowie XVIII wieku, na murach obwodowych wcześniejszej kamienicy gotyckiej z XV lub XVI wieku. Jest to budynek dwukondygnacyjny z poddaszem użytkowym, w całości podpiwniczony z wysokim dachem dwuspadowym. W odróżnieniu od dominującego frontowego ustawienia kamienic wzdłuż ulicy Grudziądzkiej, kamienica nr 36 ustawiona jest szczytem do ulicy, w jej pierzei południowej. Posiada także unikatową, późnobarokową fasadę z charakterystycznym wydatnym profilowanym gzymsem kordonowym, w środkowej części półkoliście podwyższonym. Do budynku frontowego, od strony południowej przylega oficyna (nr 36a). Jest to budynek usytuowany na rzucie prostokąta, parterowy z poddaszem, nakryty dachem pulpitem. Do oficyny prowadzi odrębne wejście od strony ul. Podmurnej. Wysoką rangę architektoniczną kamienicy potwierdza **wpis do gminnej ewidencji zabytków**.

Kamienica usytuowana jest tuż przy Bramie Grudziądzkiej i reliktach murów obronnych, na terenie Zespołu Staromiejskiego wpisanego do rejestru zabytków decyzją z dnia 30.04.1953 r. pod nr A/513, a także uznanego za pomnik historii Rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 13.04.2005 r., w początkowym odcinku głównego ciągu handlowego miasta – ul. Grudziądzkiej, prowadzącej do Rynku i ratusza. Właścicielem obiektu jest Gmina Miasta Chełmna (jedna z nielicznych kamienic w obrębie Starego Miasta, której wyłącznym właścicielem jest Gmina Miasto Chełmno – dominuje forma współwłasności/wspólnoty mieszkaniowe oraz obiekty prywatne). Administratorem budynku jest Zakład Wodociągów i Kanalizacji w Chełmnie. Kamienica położona jest na działce nr

106/3 (KW 13 989) o powierzchni 420,00 m². **Aktualnie obiekt jest niezamieszkały - stanowi pustostan.**

W latach 1995-96 w budynku frontowym przeprowadzono prace remontowe polegające na wykonaniu nowych tynków, malowaniu elewacji, wymianie stolarki okiennej, zabezpieczeniu i remoncie konstrukcji dachowej oraz naprawie pokrycia dachowego i komina. Jednak obecny stan techniczny obiektu jest niezadawalający. Z protokołów przeglądów technicznych wynika, że pilnego remontu wymagają wszystkie instalacje (gazowa, wodno-kanalizacyjna, elektryczna).

Budynek wykonany jest w technologii tradycyjnej, ściany jednowarstwowe ceglane cegła pełna, stropy drewniane, stolarka okienna drewniana – okna skrzynkowe, wtórnie osadzone, bez wartości zabytkowej. Drzwi wejściowe drewniane, półkoliście zamknięte – zabytkowe do zachowania. Budynek w obecnym kształcie nie spełnia norm w zakresie izolacyjności cieplnej przegród zewnętrznych – wymaga termomodernizacji.

Biorąc pod uwagę wyjątkowe walory architektoniczne (m.in. jedyny zachowany w mieście przykład wielkiej sieni w parterze budynku), bardzo dobrą lokalizację (przy głównym ciągu komunikacyjnym i szlaku turystycznym), uregulowany stan prawny (własność komunalna) oraz brak konieczności przeprowadzenia wykwaterowań obiekt ten idealnie nadaje się do adaptacji na nową – publiczną funkcję.

Na terenie byłej JW1636 zlokalizowany jest budynek należący do Powiatu Chełmińskiego. Budynek jest w złym stanie technicznym i nie jest w chwili obecnej użytkowany. Dostosowanie do nowej funkcji społecznej wymaga przeprowadzenia gruntowej modernizacji. Konieczna jest przebudowa oraz modernizacja wszystkich instalacji, w tym wyposażenie w źródła zasilania wykorzystujące odnawialne źródła energii ze względu na konieczność ograniczenia niskiej emisji. Przestrzeń wewnętrzna wymaga przebudowania oraz dostosowania do nowych funkcji w tym z uwzględnieniem potrzeb i ograniczeń osób z niepełnosprawnościami.

3. Zaopatrzenie w ciepło i ciepłą wodę użytkową (c.w.u.)

Na terenie Miasta Chełmna brak jest zorganizowanego scentralizowanego systemu ciepłowniczego (nie istnieją zakłady produkujące ciepło). Funkcjonują tu głównie indywidualne źródła ciepła. Taki stan rzeczy ma negatywny wpływ na jakość powietrza

atmosferycznego na terenie analizowanej jednostki. Według danych uzyskanych z ankietyzacji terenowej w budynkach znajdujących się na terenie Miasta Chełmna jako źródło ciepła zdecydowanie najczęściej wykorzystywany jest kocioł centralnego ogrzewania (59,7 %). Następnie w 30,1 % przypadków jako źródło ciepła wykorzystywane są piece kaflowe. Tak duży udział pieców kaflowych (urządzenia o niskiej sprawności grzewczej) ma negatywny wpływ na jakość powietrza atmosferycznego na obszarze miasta, głównie wpływając na wzrost tzw. „niskiej emisji”.

Struktura wiekowa kotłów centralnego ogrzewania stosowanych na terenie Chełmna jest korzystna, ponieważ największy udział posiadają najmłodsze kotły, które mają mniej niż 5 lat (45,6 %) oraz kotły w wieku 5-10 lat (34,5 %). Najstarsze urządzenia, w wieku powyżej 15 lat, stanowią 8 % łącznej liczby tych urządzeń.

Istotną część energii, zużywanej w budynkach pochłania przygotowanie ciepłej wody użytkowej. Przyjmuje się, że na przygotowanie c.w.u. w budynkach mieszkalnych zużywa się od 15 % (w przypadku budynków jednorodzinnych) do 32 % (w przypadku budynków wielorodzinnych) energii końcowej. Natomiast dla budynków niemieszkalnych udział ten jest niższy i wynosi około 7 %. Według przeprowadzonej ankietyzacji najczęściej jako źródło c.w.u. wykorzystywany jest kocioł centralnego ogrzewania – 44,5 % przypadków. Bojlery elektryczne wykorzystywane są w 22,2 % przypadków. Podgrzewacze przepływowe wykorzystywane są w 19,6 % zinwentaryzowanych gospodarstw domowych. Te trzy rodzaje urządzeń stanowią zdecydowaną większość. Brak instalacji służącej przygotowywaniu c.w.u. odnotowano w 12,4 % ankietyzowanych nieruchomości.

Najistotniejszą kwestią wpływającą na wielkości emisji CO₂ jest rodzaj stosowanego paliwa na cele ogrzewania i przygotowania c.w.u. Jak powszechnie wiadomo najbardziej emisyjnym paliwem jest węgiel kamienny. W największej liczbie zinwentaryzowanych nieruchomości wykorzystywany jest węgiel kamienny (50,6 %). Udział nieruchomości wykorzystujących dany rodzaj nośnika energii na cele grzewcze przedstawia się następująco (łączny udział jest większy niż 100 % ponieważ często w budynku wykorzystywanych jest więcej niż 1 nośnik energii):

- węgiel kamienny – 50,6 %,
- gaz ziemny – 45,8 %,
- drewno opałowe - 38,4 %,

- energia elektryczna (głównie na cele c.w.u.) – 22,9 %,
- inne (np. gaz LPG, pellet, węgiel brunatny) – 1,5 %,
- olej opałowy – 0,9 %.

4. Zaopatrzenie w gaz ziemny

Zaopatrywaniem odbiorców końcowych znajdujących się na obszarze Chełmna w gaz ziemny zajmuje się Polska Spółka Gazownictwa Sp. z o.o. Źródło zasilania stanowi stacja gazowa wysokiego ciśnienia o przepustowości $Q=9\ 000\ \text{m}^3/\text{h}$ zlokalizowana przy ul. Podgórznej, która jest zasilana z gazociągu wysokiego ciśnienia DN 100. Do odbiorców dystrybuowany jest gaz ziemny wysokometanowy, rodzina 2, grupa E zgodnie z normą PN-C-04753 poprzez gazociągi średniego i niskiego ciśnienia.

Poniżej podano infrastrukturę gazowniczą na terenie analizowanej jednostki, która jest własnością Polskiej Spółki Gazownictwa Sp. z o.o. (stan na 31.12.2014 r.):

a) Gazociągi o długości ogółem 42 300 m w tym:

- niskiego ciśnienia – 27 763 m,
- średniego ciśnienia – 11 656 m,
- wysokiego ciśnienia – 2 881 m.

b) Przyłącza gazowe ogółem 1 348 szt. (w tym do budynków mieszkalnych 1 309 szt.) o łącznej długości 19 312 m w tym:

- niskiego ciśnienia – 1 233 szt. o długości 16 653 m,
- średniego ciśnienia – 115 szt., o długości 2 653 m.–

c) Stacje gazowe średniego ciśnienia zlokalizowane na terenie miasta:

- ul. Danielewskiego o przepustowości $Q=3\ 500\ \text{m}^3/\text{h}$,
- ul. Podgórzna o przepustowości $Q=2\ 000\ \text{m}^3/\text{h}$,
- ul. Słowicza o przepustowości $Q=1\ 600\ \text{m}^3/\text{h}$.

ul. Łunawska o przepustowości $Q=600 \text{ m}^3/\text{h}$.

W roku 2014 łącznie na terenie Miasta zużyto 9 172 999 m³ gazu ziemnego, w tym około 50% zużywają gospodarstwa domowe, 29% przemysł, 21% handel i usługi.

5. Zaopatrzenie w energię elektryczną

Na terenie Chełmna obsługą i eksploatacją urządzeń elektroenergetycznych zajmuje się ENERGA Operator S.A. oddział w Toruniu. Na terenie miasta znajduje się GPZ Chełmno, który jest zasilany przez dwa transformatory o mocy 16 MVA każdy (typ TDN 16000/110 oraz TDN 16000/110-75U1). Stan linii elektroenergetycznych na terenie analizowanej jednostki jest dobry, a ich długość w podziale na napięcia przedstawia się następująco:

a) linie wysokiego napięcia (WN):

- napowietrzna – 0,105 km,

- kablowa – 0,000 km,

b) linie średniego napięcia (SN):

- napowietrzna – 20,900 km,

- kablowa – 10,780 km,

c) linie niskiego napięcia (nN):

- napowietrzna 73,458 km,

- kablowa – 101,500 km.

Według danych przekazanych przez ENERGA Operator S.A. łączne zużycie energii elektrycznej na terenie analizowanej jednostki wynosi 39 191,4 MWh. Największy udział w zużyciu energii posiada sektor przemysłu – 41,3 % (13 odbiorców – 16 174,7 MWh), następnie sektor gospodarstw domowych – 31,9 % (7 100 odbiorców – 12 496,1 MWh) oraz sektor handlu i usług – 26,8 % (1 547 odbiorców – 10 520,6 MWh).

6. Odnawialne źródła energii

W wyniku przeprowadzonej ankietyzacji terenowej na terenie Chełmna stwierdzono, iż jedynie w 3 obiektach wykorzystywana jest pompa ciepła oraz w 19 kolektory słoneczne. Na podstawie charakterystyki budynków, w których znajdują się te instalacje szacuje się, iż urządzenia te w skali roku wytwarzają około 123,3 MWh energii cieplnej. Jednakże główne źródło OZE na terenie Chełmna stanowi spalanie biomasy (głównie drewna) w indywidualnych źródłach ogrzewania. W 38,4 % zinventaryzowanych nieruchomości wykorzystywany jest ten rodzaj paliwa.

7. Sieć wodno-kanalizacyjna

Najważniejszym elementem infrastruktury wodno-kanalizacyjnej na terenie Miasta Chełmno jest mechaniczno – biologiczna – chemiczna oczyszczania ścieków zlokalizowana przy ul. Nad Groblą. Kolejnym elementem infrastruktury jest stacja uzdatniania wody zlokalizowana przy ulicy Kilińskiego. W skład infrastruktury wodno-kanalizacyjnej wchodzi również: sieć kanalizacyjna i wodociągowa oraz przepompownie ścieków i hydrofornie.

Zgodnie z danymi Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych z sieci kanalizacyjnej w mieście korzysta 19 856 mieszkańców. Ze zbiorników bezodpływowych korzysta 1006 gospodarstw. W mieście znajduje się też 35 przydomowych oczyszczalni ścieków. Całkowita długość kanalizacji sanitarnej i ogólnospławnej wynosi 71,9 km.

95% rzeczywistej liczby mieszkańców (RLM) aglomeracji Chełmno korzysta z sieci.

8. Jakość powietrza atmosferycznego i emisja CO₂

W ocenie rocznej za rok 2014 („Roczna ocena jakości powietrza atmosferycznego w województwie kujawsko-pomorskim za 2014 r.” - WIOŚ, Bydgoszcz, Toruń, Włocławek, kwiecień 2015 r.) Miasto Chełmno zakwalifikowano do klasy C (stężenia zanieczyszczeń na terenie strefy przekraczają poziomy– dopuszczalne powiększone o margines tolerancji, a w przypadku gdy margines tolerancji nie jest określony – poziomy dopuszczalne albo przekraczają poziomy docelowe). W ocenach rocznych jakości powietrza za lata 2011, 2012, 2013 i 2014, wykonanych przez WIOŚ w oparciu o pomiary, nie zidentyfikowano na terenie

miasta Chelмна obszaru, na którym jednocześnie przekroczone byłyby normy jakości powietrza w odniesieniu do poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszonego PM 10 (określonego jako średnia 24-godzinna) oraz poziomu docelowego benzo(a)pirenu w pyłe zawieszonym PM10.

Wysiłki w celu poprawy jakości powietrza skoncentrować należy na ograniczeniu emisji CO2 oraz tzw. niskiej emisji, w której najwyższy udział ma mieszkalnictwo. Tuż za nim znajduje się transport oraz sektor handlowo-usługowy. Szczegółowe dane z Planem Gospodarki Niskoemisyjnej prezentuje poniższa tabela.

Tabela 56 Bilans emisji CO2 na obszarze Miasta Chelмна w 2014 r.

Obszar emisji	Emisja (Mg CO2)	Udział (%)
Mieszkalnictwo	31 052,2	52,2
Transport	12 253,3	22,3
Handel i usługi	11 555,9	19,4
Mienie komunalne	3 588,4	6,0
Łącznie	59 449,9	100,00

Źródło: Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Miasta Chelмна

Podsumowanie diagnozy

Przeprowadzona diagnoza obszaru rewitalizacji -Gminy Miasta Chełmna wskazuje na następujące negatywne zjawiska wpływające na zrównoważony rozwój obszaru:

- ujemny przyrost naturalny,
- ujemne saldo migracji,
- powoli narastające zjawisko starzenia się społeczeństwa, wzrastająca liczba osób w wieku poprodukcyjnym,
- wysoki odsetek ludności w wieku poprodukcyjnym w ludności ogółem na danym obszarze
- nadal stosunkowo wysoka stopa bezrobocia w stosunku do wartości krajowych i wojewódzkich
- wysoki wskaźnik osób z najniższym wykształceniem wśród ogólnej liczby osób pozostających bez pracy,
- wysoki odsetek osób z najniższym wykształceniem (gimnazjalne i poniżej) wśród ogólnej liczby zarejestrowanych osób bezrobotnych,
- wyludnianie miasta,
- przeciętne wynagrodzenie brutto niższe od średniej wartości krajowej,
- niski poziom aktywności społecznej,
- ograniczona dostępność do uczestnictwa w życiu społecznym i gospodarczym osób z niepełnosprawnościami,
- niski poziom aktywności III sektora,
- niewystarczający poziom wsparcia instytucjonalnego dla organizacji pozarządowych
- brak podmiotów ekonomii społecznej.

Spis tabel

Tabela 1 Liczba mieszkańców Miasta Chełmna w latach 2010-2015	4
Tabela 2 Zameldowania w ruchu wewnętrznym na terenie Miasta Chełmna w latach 2010-2015	4
Tabela 3 Wymeldowania w ruchu wewnętrznym na terenie Miasta Chełmna w latach 2010-2015	4

Tabela 4 Zameldowania z zagranicy na terenie Miasta Chełmna w latach 2010-2015	4
Tabela 5 Wymeldowania za granicę na terenie Miasta Chełmna w latach 2010-2015.....	5
Tabela 6 Saldo migracji wewnętrznych na terenie Miasta Chełmna w latach 2010-2015.....	5
Tabela 7 Saldo migracji zagranicznych na terenie Miasta Chełmna w latach 2010-2015	5
Tabela 8 Prognoza demograficzna dla Powiatu i Miasta do roku 2050.....	5
Tabela 9 Liczba osób w wieku przedprodukcyjnym na terenie Miasta Chełmna w latach 2010-2015 ...	7
Tabela 10 Liczba osób w wieku produkcyjnym na terenie Miasta Chełmna w latach 2010-2015.....	7
Tabela 11 Liczba osób w wieku poprodukcyjnym na terenie Miasta Chełmna w latach 2010-2015	8
Tabela 12 Liczba urodzeń na terenie Miasta Chełmna w latach 2010-2015	8
Tabela 13 Liczba zgonów na terenie Miasta Chełmna w latach 2010-2015	9
Tabela 14 Przyrost naturalny na terenie Miasta Chełmna w latach 2010-2015	9
Tabela 15 Ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym na terenie Miasta Chełmna w latach 2010-2015	9
Tabela 16 Ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku przedprodukcyjnym na terenie Miasta Chełmna w latach 2010-2015.....	10
Tabela 17 Ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym na terenie Miasta Chełmna w latach 2010-2015	10
Tabela 18 Liczba osób w wieku poprodukcyjnym w podziale na płci w latach 2010-2015 na terenie Miasta Chełmna	10
Tabela 19 Liczba osób w wieku poprodukcyjnym w podziale na płci w latach 2010-2015 na terenie Miasta Chełmna	11
Tabela 20 Udział ludności w wieku poprodukcyjnym na terenie województwa kujawsko-pomorskiego i Miasta Chełmna wg stanu na dzień 31.12.2015 r.	11
Tabela 21 Stopa bezrobocia na terenie Powiatu Chełmińskiego w latach 2010-2015.....	11
Tabela 22 Udział zarejestrowanych osób bezrobotnych w ludności w wieku produkcyjnym na terenie województwa kujawsko-pomorskiego i Miasta Chełmna wg stanu w latach 2010-2015.....	12
Tabela 23 Bezrobotni z terenu Miasta zarejestrowani w PUP w Chełmnie wg wykształcenia (stan na 31.12.2014).....	12
Tabela 24 Bezrobotni z terenu Miasta zarejestrowani w PUP w Chełmnie wg wieku i płci (stan na 31.12.2014).....	13
Tabela 25 Struktura osób bezrobotnych na terenie Miasta Chełmna w roku 2013 (stan na 31.12.2013)	13
Tabela 26 Struktura osób bezrobotnych na terenie Miasta Chełmna w roku 2014 (stan na 31.12.2014)	13
Tabela 27 Struktura osób bezrobotnych na terenie Miasta Chełmna w roku 2014 (stan na 31.12.2015)	14
Tabela 28 Przeciętne wynagrodzenie brutto w relacji do średniej krajowej w latach 2010-2015	14
Tabela 29 Osoby z niepełnosprawnością zarejestrowane w PUP w Chełmnie w latach 2013-2015.....	15
Tabela 30 Gospodarstwa domowe korzystające z pomocy społecznej wg kryterium dochodowego na terenie Miasta Chełmna w latach 2010-2014	15
Tabela 31 Osoby w gospodarstwach domowych korzystających z pomocy społecznej dochodowego na terenie Miasta Chełmna w latach 2010-2014	15
Tabela 32 Zasięg korzystania z pomocy społecznej wg kryterium dochodowego i ekonomicznych grup wieku w latach 2010-2014	17
Tabela 33 Korzystający ze świadczeń rodzinnych	17
Tabela 34 Kwoty wypłaconych świadczeń rodzinnych w latach 2010-2014.....	17

Tabela 35 Kwoty wypłaconych zasiłków rodzinnych i pielęgnacyjnych w latach 2010-2014	18
Tabela 36 Osoby z niepełnosprawnością wg płci w województwie kujawsko-pomorskim i powiecie chełmińskim	19
Tabela 37 Osoby z niepełnosprawnością zarejestrowane w PUP w Chełmnie w latach 2013-2015	20
Tabela 38 Frekwencja wyborcza w Chełmnie na tle województwa i kraju	31
Tabela 39 Nowo zarejestrowane podmioty gospodarki narodowej wg rejestru REGON na terenie Miasta Chełmna w latach 2010-2015.....	32
Tabela 40 Nowo zarejestrowane podmioty sektora publicznego wg rejestru REGON na terenie Miasta Chełmna w latach 2010-2015	33
Tabela 41 Nowo zarejestrowane podmioty sektora prywatnego wg rejestru REGON na terenie Miasta Chełmna w latach 2010-2015	33
Tabela 42 Nowo zarejestrowane fundacje wg rejestru REGON na terenie Miasta Chełmna w latach 2010-2015	33
Tabela 43 Nowo zarejestrowane stowarzyszenia i organizacje społeczne wg rejestru REGON na terenie Miasta Chełmna w latach 2010-2015	33
Tabela 44 Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą wg sekcji PKD 2007 (dane za I kw.2016)	34
Tabela 45 Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą na terenie Miasta Chełmna w latach 2012-2015	35
Tabela 46 Podmioty wyrejestrowane wg sekcji i działów PKD 2007 oraz sektorów własnościowych	36
Tabela 47 Wskaźnik osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą na 100 osób w wieku produkcyjnym na terenie Miasta Chełmna w latach 2010-2015	36
Tabela 48 Budynki mieszkalne w Gminie Miasto Chełmno w latach 2010-2015	37
Tabela 49 Zasoby mieszkaniowe w Gminie Miasto Chełmno w latach 2010-2015	37
Tabela 50 Zasoby mieszkaniowe (komunalne) Gminy Miasto Chełmno	38
Tabela 51 Mieszkania socjalne w Gminie Miasto Chełmno	38
Tabela 52 Postępowania eksmisyjne i eksmisje z lokali mieszkalnych w zasobach gminnych na terenie Miasta Chełmna.....	38
Tabela 53 Zaległości w opłatach za mieszkanie w zasobach gminnych na terenie Gminy Miasta Chełmna	39
Tabela 54 Struktura wiekowa budynków mieszkalnych na terenie Gminy Miasta Chełmna	40
Tabela 55 Powierzchnia użytkowa budynków mieszkalnych na terenie Miasta Chełmna	40
Tabela 56 Bilans emisji CO2 na obszarze Miasta Chełmna w 2014 r.	47

Spis rysunków

Rysunek 1 Problemy osób z niepełnosprawnością w powiecie chełmińskim	21
Rysunek 2 Okres działania organizacji pozarządowych w województwie kujawsko-pomorskim (2015)	25
Rysunek 3 Obszar działania organizacji pozarządowych w województwie kujawsko-pomorskim (2015).....	25
Rysunek 4 Zasięg działania organizacji pozarządowych w województwie kujawsko-pomorskim (2015)	26
Rysunek 5 Zatrudnienie w organizacjach pozarządowych w województwie kujawsko-pomorskim (2015).....	27

Rysunek 6 Udział wolontariatu w działalności organizacji pozarządowych w województwie kujawsko-pomorskim (2015)	27
Rysunek 7 Budżety organizacji pozarządowych w województwie kujawsko-pomorskim (2015).....	28
Rysunek 8 Źródła finansowania budżetów organizacji pozarządowych w województwie kujawsko-pomorskim (2015)	28
Rysunek 9 Problemy utrudniające działalność organizacji pozarządowych w ciągu ostatnich 12 miesięcy w latach 2010-2015	29